

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-193-07

Druk nr 428
Warszawa, 11 kwietnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie dnia 22 maja 2001 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Środowiska.

(-) Donald Tusk

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 maja 2001 r. została podpisana w Sztokholmie Konwencja Sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie dnia 22 maja 2001 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie dnia 22 maja 2001 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską

Podstawowym celem związania Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami Konwencji w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie dnia 22 maja 2001 r., zwanej dalej „Konwencją Sztokholmską”, jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed negatywnym oddziaływaniem 12 trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO). Charakteryzują się one dużą toksycznością, dobrą rozpuszczalnością w tłuszczach i podlegają biokumulacji. Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają TZO dla ludzi i dla środowiska, bardzo ważne i warte wysiłku całej wspólnoty międzynarodowej, w tym także Rzeczypospolitej Polskiej, jest podjęcie działań na rzecz:

- utrzymania przyjętych ograniczeń w ich produkcji i użytkowaniu oraz doprowadzenia do pełnego zakazu ich stosowania,
- unieszkodliwiania zarówno ich zapasów, jak i odpadów zawierających TZO,
- ograniczania ich emisji/uwolnień z niezamierzonej produkcji,
- monitoringu i kontroli ich występowania w środowisku.

Proces negocjowania Konwencji Sztokholmskiej prowadził w latach 1998 -2001 Międzyrządowy Komitet Negocjacyjny, powołany przez Radę Zarządzającą Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP), w którym aktywną rolę pełnili zarówno przedstawiciele Rzeczypospolitej Polskiej, jak i Wspólnoty Europejskiej. Konwencja Sztokholmska została przyjęta na konferencji dyplomatycznej (Sztokholm, w dniach 21-23 maja 2001 r.), a załącznik G, ustanawiający procedurę arbitrażową i pojednawczą – zgodnie z jej postanowieniami – został przyjęty przez Konferencję Stron w dniu 6 maja 2005 r. decyzją SC-1/2 w sprawie rozstrzygnięcia sporów¹⁾.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. Konwencja Sztokholmska została podpisana przez 152 sygnatariuszy (w tym Rzeczpospolitą Polską w dniu 23 maja 2001 r.), ratyfikowana przez 150 państw i Wspólnotę Europejską. W dniu 17 maja 2004 r. Konwencja Sztokholmska weszła w życie. Spośród państw członkowskich Unii Europejskiej Konwencja Sztokholmska nie została podpisana przez Estonię i nie została ratyfikowana przez Irlandię, Maltę, Polskę, Węgry i Włochy.

Potrzeba związania Konwencją Sztokholmską wynika także z postanowień artykułu 6.2 Traktatu Akcesyjnego, zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska jako nowe państwo członkowskie jest zobowiązana przystąpić na warunkach w nim ustanowionych między innymi do konwencji zawartych lub tymczasowo stosowanych wspólnie przez obecne państwa członkowskie i Wspólnotę Europejską. Ponadto w dniu 9 stycznia 2007 r. podczas spotkania Grupy Roboczej do spraw Międzynarodowych Aspektów Środowiska Komisja wezwała wszystkie państwa członkowskie do jak najszybszej ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej, zgodnie z zasadą reprezentowania przez Wspólnotę Europejską jednolitego stanowiska na forum międzynarodowym.

2. Różnice między dotychczasowym i projektowanym stanem prawnym

Konwencja Sztokholmska zawiera następujące podstawowe zobowiązania dla państw-stron:

- 1) zobowiązanie do wprowadzenia zakazu produkcji i stosowania oraz ograniczenia importu i eksportu następujących substancji: aldryny, chlordanu, dieldryny, endryny, heptachloru, heksachlorobenzenu (HCB), mireksu i toksafenu, polichlorowanych bifenyli (PCB) (artykuł 3 punkt 1 i 2 oraz załącznik A część I),
- 2) zobowiązanie do ograniczenia produkcji i użytkowania DDT oraz PCB (artykuł 3 punkt 2 i załącznik B część I i II oraz załącznik A część II),
- 3) zobowiązanie do ograniczania uwolnień do środowiska polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów (PCDD/PCDF), heksachloro-

benzenu (HCB) i polichlorowanych bifenyli (PCB) z niezamierzonej ich produkcji (artykuł 5 i załącznik C),

- 4) zobowiązanie do zagospodarowania pozostałości i odpadów, zawierających substancje kontrolowane przez Konwencję Sztokholmską, w sposób bezpieczny, skuteczny i przyjazny dla środowiska (artykuł 6 litera d).

Ponadto postanowienia Konwencji Sztokholmskiej zobowiązują strony do następujących działań rutynowych, przewidzianych praktycznie w każdej konwencji z zakresu ochrony środowiska:

- ustanowienia mechanizmu wymiany informacji, promującego zmniejszenie lub eliminację produkcji, stosowania i uwalniania TZO oraz upowszechniającego dane o substancjach wobec nich alternatywnych i związanym z tym ryzyku (artykuł 9),
- informowania twórców polityki, decydentów oraz społeczeństwa odnośnie do trwałych zanieczyszczeń organicznych, podnoszenia świadomości w tym zakresie i prowadzenia edukacji społecznej (artykuł 10),
- prowadzenia prac badawczych, rozwojowych i monitoringu (artykuł 11),
- sporządzania programów wdrażania i okresowego ich uaktualniania (artykuł 7),
- składania raportów Konferencji Stron dotyczących działań, jakie zostały podjęte w celu wdrożenia postanowień konwencji (artykuł 15),
- udzielania pomocy technicznej na wnioski stron krajów rozwijających się i dokonujących transformacji gospodarki (artykuł 12),
- udzielania, zgodnie z własnymi możliwościami, wsparcia finansowego w stosunku do działań krajowych zmierzających do osiągnięcia celów Konwencji Sztokholmskiej (artykuł 13).

Konwencja Sztokholmska stanowi podstawę prawną podejmowania działań na poziomie światowym w celu ochrony środowiska i zdrowia ludzi przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi.

Podane wyżej postanowienia Konwencji Sztokholmskiej nie wykraczają poza przepisy prawodawstwa wspólnotowego. Wspólnota Europejska przyjęła dokumenty strategiczne („Strategię Wspólnoty w odniesieniu do dioksyn, furanów i polichlorowanych bifenyli”), jak i wiele instrumentów prawnych, wiążących dla jej państw członkowskich, ułatwiających realizację zobowiązań wynikających z Konwencji Sztokholmskiej, które przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
- ochrona zdrowia ludzkiego,
- ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
- promowanie działań na poziomie międzynarodowym w celu rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiskowych.

Polskie ustawodawstwo nie zawiera przepisów uniemożliwiających wprowadzenie w życie Konwencji Sztokholmskiej. Wprost obowiązują w Rzeczypospolitej Polskiej przepisy rozporządzenia (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniającego dyrektywę 79/117/EWG (Dz. Urz. WE L 158 z 30.04.2004, str. 7, z późn. zm.). Ponadto transponowano przepisy dyrektyw, m.in. dotyczące polichlorowanych bifenyli i trifenyli. Przepisy krajowe podlegają ciągłym zmianom, co wiąże się również z transpozycją zmienionych regulacji Unii Europejskiej do polskiego prawodawstwa.

Na obecnym etapie Rzeczpospolita Polska spełnia formalnie wszystkie postanowienia Konwencji Sztokholmskiej, zaś spełnienie tych postanowień w gospodarce zostanie osiągnięte wcześniej niż wymaga tego Konwencja Sztokholmska (ze względu na wcześniejsze terminy wynikające z dyrektyw Unii Europejskiej, z uwzględnieniem wynegocjowanych okresów przejściowych i przepisów prawa krajowego). Stan taki jest wynikiem prowadzonych w kraju od wielu lat badań i analiz skutkujących wprowadzaniem zmian w przepisach prawnych, ukierunkowanych na

ograniczenie negatywnego oddziaływania TZO na zdrowie ludzi i środowisko.

3. Przewidywane skutki związane z wejściem w życie postanowień Konwencji Sztokholmskiej i źródła finansowania

3.1. Skutki społeczne

Ograniczenia we wprowadzaniu do obrotu i do środowiska grupy substancji niebezpiecznych – bardzo toksycznych, zagrażających życiu i zdrowiu ludzkiemu – determinują ograniczenie ryzyka związanego ze zwiększoną ich biokumulacją na kolejnych poziomach łańcucha troficznego, a także przyczynią się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska i do poprawy stanu zdrowia przyszłych pokoleń. Dlatego też ze względów społecznych jest wskazane, aby Rząd Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikował Konwencję Sztokholmską, wykazując w ten sposób troskę o bezpieczeństwo ekologiczne kraju i jego obywateli.

3.2. Skutki gospodarcze

Wdrożenie podstawowych postanowień Konwencji Sztokholmskiej (wskazanych w punkcie 2.A i 2.B) nie spowoduje negatywnych skutków w gospodarce krajowej, ponieważ aktualnie w Rzeczypospolitej Polskiej nie są wytwarzane, stosowane, importowane ani eksportowane preparaty zawierające substancje wyszczególnione w załączniku A i B do Konwencji Sztokholmskiej. Od ponad dwudziestu pięciu lat w produkcji środków ochrony roślin stosuje się substancje i preparaty, które nie zawierają trwałych zanieczyszczeń organicznych.

Jedynie PCB są stosowane w eksploatowanych w gospodarce w dawniej wyprodukowanych transformatorach i kondensatorach, których termin użytkowania, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.), upływa w 2010 r., a zgodnie z postanowieniami Konwencji Sztokholmskiej dopiero w 2025 r. Obowiązek

wycofania z użytkowania wszystkich urządzeń, zawierających PCB, spoczywa na ich użytkownikach.

Ograniczanie niezamierzonej produkcji PCDD/PCDF, HCB i PCB wiąże się m.in. z:

- restrukturyzacją przemysłu,
- wprowadzaniem najlepszych dostępnych technik (BAT), w szczególności w odniesieniu do instalacji, w których są prowadzone procesy technologiczne w wysokich temperaturach w obecności tlenu, w których powstają TZO,
- wdrażaniem coraz bardziej efektywnych systemów ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- sukcesywnie prowadzoną modernizacją procesów spalania, w szczególności w indywidualnych paleniskach, i z poprawą oczyszczania spalin z kotłowni węglowych.

Pośrednim skutkiem ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej będzie także rozwój przemysłu energetycznego. Zwiększenie produkcji energii elektrycznej, w tym ze źródeł odnawialnych, jest najskuteczniejszym sposobem ograniczania zanieczyszczeń, w tym TZO, z tzw. „niskiej emisji”.

3.3. Skutki finansowe

Skutkiem finansowym związania się Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską będzie obowiązek zapłaty składki członkowskiej. Według dokonanego oszacowania Rzeczpospolita Polska będzie wносить składki wynikające z indykatywnej skali ONZ określonej na poziomie rzędu 0,461 %, w przypadku 2008 r. w wysokości ok. 23 131 USD (tj. ok. 0,758 % budżetu Konwencji Sztokholmskiej), czyli w wysokości podobnej, jak w pozostałych konwencjach Narodów Zjednoczonych. Wysokość składek jest uzależniona od liczby ratyfikacji, a przede wszystkim liczby ratyfikacji złożonych przez kraje rozwinięte, które płacą najwyższe składki.

Dokładna wysokość składki zostanie ustalona, kiedy Rzeczpospolita Polska stanie się stroną Konwencji Sztokholmskiej.

3.4. Skutki polityczne

Ze względu na fakt, że Wspólnota Europejska już w 2004 r. przystąpiła do Konwencji Sztokholmskiej, to ze względów politycznych Rzeczpospolita Polska, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, powinna ratyfikować Konwencję Sztokholmską, wykazując w ten sposób gotowość do pełnej realizacji wspólnotowych wymagań w sferze ochrony środowiska. Ratyfikacja Konwencji Sztokholmskiej spowoduje umocnienie pozycji Rzeczypospolitej Polskiej, stawiając nasz kraj w roli kraju wiodącego w sprawach ochrony środowiska w grupie państw Europy Środkowej i Wschodniej.

3.5. Skutki prawne

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską nie pociągnie za sobą znaczących skutków prawnych, ponieważ postanowienia Konwencji Sztokholmskiej są łagodniejsze w stosunku do już obowiązujących przepisów zarówno krajowych, jak i wspólnotowych. W punkcie 4.2 podano przepisy prawne, o które powinno zostać rozszerzone polskie prawodawstwo. Większość tych przepisów stanowią akty wykonawcze do obowiązujących ustaw w dziedzinie ochrony środowiska.

3.6. Niezbędne nakłady na wdrożenie Konwencji Sztokholmskiej i źródła finansowania

Ocena kosztów rozwiązania problemu trwałych zanieczyszczeń organicznych w Rzeczypospolitej Polskiej została zaprezentowana w „Krajowej strategii ochrony środowiska przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi” przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2002 r. Została ona sporządzona na podstawie odnośnych informacji zawartych w „Programie wykonawczym drugiej polityki ekologicznej państwa”, w którym uwzględniono m.in. główne zagadnienia regulowane Konwencją Sztokholmską.

W ramach realizowanego w latach 2002-2004 projektu „Umożliwienie działań zmierzających do przyspieszenia prac nad wdrożeniem Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych”, finansowanego przez Globalny Fundusz na rzecz Środowiska (GEF) pełniącego funkcję mechanizmu finansowego Konwencji Sztokholmskiej, dokonano weryfikacji i aktualizacji kosztów realizacji jej postanowień. Wynikiem projektu GEF jest także Krajowy Program Wdrażania Konwencji Sztokholmskiej zaakceptowany przez Ministra Środowiska wraz z pakietem projektów inwestycyjnych, związanych z ograniczeniem emisji trwałych zanieczyszczeń organicznych do środowiska. Po ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej Rzeczpospolita Polska będzie się mogła ubiegać o dofinansowanie tych projektów ze źródeł międzynarodowych, w tym wspólnotowych.

Koszty związane z działaniami prawno-administracyjnymi i inwestycyjnymi ukierunkowanymi na rozwiązanie problemu trwałych zanieczyszczeń organicznych w Rzeczypospolitej Polskiej zostały podzielone na dwie kategorie:

- koszty podstawowe – obejmujące działania prowadzące do wypełnienia tych postanowień realizowanych w ramach innych regulacji, np. takich jak: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150), ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), uchwała Rady Ministrów nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” (M.P. Nr 90, poz. 946), ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), jak również rozporządzenie (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniające dyrektywę 79/117/EWG (koszty te nie wynikną z tytułu realizacji postanowień konwencji, lecz z wcześniejszych zobowiązań),

- koszty dodatkowe – wynikające bezpośrednio i jedynie z konieczności wypełnienia postanowień Konwencji Sztokholmskiej.

Wśród kosztów dodatkowych wynikających z Konwencji Sztokholmskiej można wyodrębnić koszty jednorazowe, związane z:

- składką członkowską,
- działaniami w zakresie dostosowania prawa krajowego do postanowień Konwencji Sztokholmskiej,
- utworzeniem Biura do spraw Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych,

których poniesienie przewiduje się w 2008 r.

Ponadto począwszy od 2009 r. w ramach kosztów dodatkowych uwzględnić należy stałe koszty roczne obejmujące:

- utrzymanie Biura do spraw Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych – krajowego sekretariatu Konwencji Sztokholmskiej (udział w pracach organów Konwencji Sztokholmskiej),
- prowadzenie inwentaryzacji emisji,
- edukację ekologiczną – opracowanie i wdrażanie ogólnokrajowej kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat zagrożeń stwarzanych przez TZO,
- ekspertyzy, raporty, opinie, prace badawcze i rozwojowe w zakresie emisji i uwolnień TZO,
- monitoring wpływu TZO na zdrowie ludzi i środowisko,
- składkę członkowską.

Rozkład kosztów wynikających z ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Koszty wynikające z ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej

Lp.	Nazwa zadania	Koszt realizacji zadań (w mln zł)
Koszty jednorazowe, które będą poniesione w 2008 r.		
1	składka członkowska	0,08
2	działania w zakresie dostosowania prawa krajowego do postanowień Konwencji Sztokholmskiej	0,15
3	utworzenie Biura do spraw Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych	0,30
	Ogółem	0,53
Stałe koszty roczne, począwszy od 2009 r.		
1	utrzymanie Biura do spraw Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych – krajowego sekretariatu Konwencji Sztokholmskiej (udział w pracach organów Konwencji Sztokholmskiej)	0,06
2	prowadzenie inwentaryzacji emisji TZO do środowiska	0,10
3	edukacja ekologiczna – opracowanie i wdrażanie ogólnokrajowej kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat zagrożeń stwarzanych przez TZO	0,25
4	ekspertyzy, raporty, opinie, prace badawcze i rozwojowe w zakresie emisji i uwolnień TZO	0,20
5	monitoring wpływu TZO na zdrowie ludzi i środowisko	0,30
6	monitoring stanu zanieczyszczenia środowiska TZO	0,50
7	składka członkowska	0,08
	Ogółem	1,49

4. Wybór trybu związania Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską

Podpisanie Konwencji Sztokholmskiej było wyraźnym znakiem woli politycznej Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do realizacji działań w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, zgodnych z wymogami prawa międzynarodowego i z przepisami wspólnotowymi. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską jest zasadne, ponieważ zobowiązania wynikające z jej postanowień są zgodne z priorytetami krajowej polityki ochrony środowiska i są możliwe do spełnienia przez stronę polską.

Chociaż Konwencja Sztokholmska nie dotyczy m.in. pokoju, sojuszy, układów politycznych, układów obronnych, wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), to jednak jej postanowienia dotyczące eliminacji z rynku substancji niebezpiecznych wymagają dodatkowych regulacji prawnych.

Uwzględniając powyższe, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.) proponuje się, aby związanie Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją Sztokholmską nastąpiło w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Polska nie złożyła i nie zamierza składać żadnych zastrzeżeń, deklaracji i sprzeciwów.

4.1. Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Konwencja Sztokholmska, w tym zakres, w jakim dotyczy ona osób fizycznych i prawnych

W „Krajowym planie gospodarki odpadami 2010”, przyjętym w dniu 29 grudnia 2006 r. przez Radę Ministrów uchwałą nr 233 (M.P. Nr 90, poz. 946), zostało zapisane zadanie dotyczące utworzenia Biura do spraw Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych – w którego kompetencjach będą wybrane zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami zawierającymi TZO. Za realizację głównych zobowiązań wynikających z Konwencji Sztokholmskiej będzie odpowiadać Minister Środowiska we współpracy z podległymi mu jednostkami, w tym przede wszystkim z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska (GIOŚ) w zakresie monitoringu środowiska i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych. Zakres Konwencji Sztokholmskiej dotyczy również kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki i ministra właściwego do spraw zdrowia, w związku z tym powinni oni we współpracy z ministrem właściwym do spraw środowiska podejmować działania związane z wypełnianiem postanowień Konwencji Sztokholmskiej.

Za koordynację państwowego monitoringu środowiska, zgodnie z potrzebami Konwencji Sztokholmskiej, będzie odpowiadał Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Całość zagadnień związanych z inwentaryzacją na potrzeby Konwencji Sztokholmskiej (opracowywanie i weryfikacja wskaźników, szacowanie wielkości emisji i uwolnień) będzie prowadzić Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji, zlokalizowane w ramach Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji, we współpracy z GIOŚ i Głównym Urzędem Statystycznym (GUS).

Zadania obejmujące włączenie do krajowego systemu edukacji i informacji ekologicznej modułu obejmującego problematykę trwałych zanieczyszczeń organicznych będą realizowane przez instytucje rządowe podległe ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, a także przez organizacje pozarządowe, szczególnie w zakresie podnoszenia świadomości społecznej odnośnie do zagrożeń stwarzanych przez trwałe zanieczyszczenia organiczne, jak i najlepszych praktyk ochrony środowiska i pożądaných zachowań społecznych.

Udzielanie pomocy technicznej i merytorycznej, na podstawie wniosków stron rozwijających się i dokonujących transformacji gospodarki, będzie zależeć od możliwości technicznych i finansowych Rzeczypospolitej Polskiej w przyszłości. Minister właściwy do spraw zagranicznych koordynuje udzielanie przez Rzeczpospolitą Polską pomocy rozwojowej krajom trzecim. Zgodnie ze „Strategią polskiej współpracy na rzecz rozwoju”, przyjętą przez Radę Ministrów pod koniec 2003 r., jak i z projektem „Strategii pomocy zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2007-2013”, wśród zadań Rzeczypospolitej Polskiej jest wspieranie ochrony środowiska i zapobieganie problemom ekologicznym.

Obowiązek wycofania z użytkowania wszystkich urządzeń zawierających PCB spoczywa na ich użytkownikach, w tym

w znacznym stopniu na przedsiębiorstwach przemysłowych, w tym energetycznych, jak również na osobach fizycznych.

Ograniczenie emisji z niezamierzonej produkcji PCDD/PCDF, HCB i PCB jest zadaniem przedsiębiorców, gospodarki komunalnej, jak i osób fizycznych. Najtrudniejszym i najbardziej kompleksowym zadaniem jest ograniczanie niskiej emisji, stanowiącej w Polsce główne źródło emisji dioksyn i furanów do powietrza (szacowane na ok. 37 % emisji krajowej). Uzyskanie tego efektu wiąże się z postępującym rozwojem cywilizacyjnym i realizacją przedsięwzięć niosących ze sobą pozytywne skutki ekologiczne, np.:

- rozwojem sieci centralnego ogrzewania w celu wyeliminowania indywidualnych palenisk w obszarach o zwartej zabudowie,
- modernizacją systemów ogrzewania zasilanych węglem i biomasą,
- postępującą zmianą struktury paliw, w kierunku stosowania paliw mniej szkodliwych dla środowiska i eliminacji niskiej jakości klas węgla kamiennego stosowanych w procesach spalania w gospodarstwach indywidualnych,
- edukacją społeczeństwa w zakresie szkodliwości i zagrożeń wynikających ze stosowania nieskorygowanych pieców i kotłów oraz spalania odpadów innych niż dopuszczonych odpowiednimi regulacjami prawnymi.

Przedsiębiorstwa przemysłu chemicznego, hutniczego, zakłady energetyczne oraz spalarnie odpadów są zobowiązane do modernizacji swoich technologii m.in. w kierunku ograniczenia niezamierzonej emisji zanieczyszczeń, w tym TZO. Koordynacja działań na rzecz wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie TZO, rozwoju technik i technologii w zakresie ochrony środowiska oraz technologii alternatywnych w zakresie TZO należy do zakresu działania ministra właściwego do spraw środowiska.

Nadzór nad wykonaniem ww. zadań sprawuje minister właściwy do spraw środowiska we współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz innymi ministrami w ramach ich kompetencji.

Wdrażanie postanowień Konwencji Sztokholmskiej odnośnie do właściwego postępowania z odpadami dotyczy wielu podmiotów, włączonych w proces wytwarzania, przemieszczania, składowania i unieszkodliwiania odpadów zawierających TZO lub nimi zanieczyszczonych. Przedsiębiorstwa, w których gestii znajdują się przemysłowe składowiska odpadów gromadzące substancje i preparaty zawierające TZO, powinny zabezpieczyć je przed uwalnianiem tych substancji do wód podziemnych, gleby i powietrza.

Proces likwidacji mogilników, zawierających wycofane z użytkowania w przeszłości środki ochrony roślin, jest zadaniem, które zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym wykonują władze samorządowe w terminie do 2010 r. Dotychczas zlikwidowano w Rzeczypospolitej Polskiej 150 obiektów i 12984,55 Mg odpadów, natomiast liczba pozostających jeszcze do likwidacji mogilników w Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 112, a szacunkowa ilość depozytowanych w nich odpadów wynosi 3247,6 Mg.

Wszystkie mogilniki usunięto i została przeprowadzona rekultywacja terenu w 5 województwach (podkarpackie, lubuskie, lubelskie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie). Najwięcej mogilników pozostałych do likwidacji znajduje się w województwie zachodniopomorskim (28), łódzkim (26) i kujawsko-pomorskim (16). Mogilniki, jako obiekty potencjalnie zagrażające środowisku, są od 1993 r. pod stałym nadzorem Inspekcji Ochrony Środowiska. Nadzór nad likwidacją mogilników sprawuje minister właściwy do spraw środowiska we współpracy z ministrem właściwym do spraw rolnictwa.

Ratyfikacja Konwencji Sztokholmskiej nie ma jednak wpływu na działanie samorządu terytorialnego, gdyż nie dotyczy problematyki samorządu terytorialnego, o czym mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz

o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759).

4.2. Sposób, w jaki Konwencja Sztokholmska dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Podstawowe obowiązki wynikające z Konwencji Sztokholmskiej zostały uregulowane przepisami rozporządzenia²⁾ (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniającego dyrektywę 79/117/EWG³⁾.

Zalecenie stosowania BAT jest już zawarte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 156), wprowadzającej m.in. procedurę i warunki uzyskiwania pozwoleń zintegrowanych, wynikających z dyrektywy Rady 96/61/WE dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (IPPC). Dla istniejących instalacji pozwolenia zintegrowane musiały być uzyskane najpóźniej do 30 października 2007 r., a dla nowych przed ich uruchomieniem. Zgodnie z rozporządzeniem⁴⁾ instalacje przemysłu: energetycznego, hutniczego, metalurgicznego, mineralnego, chemicznego, gospodarki odpadami i inne instalacje potencjalnie uciążliwe dla środowiska wymagają uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Wydane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. Nr 260, poz. 2181) ustala normy emisji, w tym dla instalacji, w których są spalane lub współspalane odpady w odniesieniu do PCDD/PCDF. Z określeniem standardów emisyjnych i koniecznością ich dotrzymywania wiąże się ściśle określenie rozwiązań technicznych zapewniających ograniczenie emisji oraz sposobów postępowania w razie zakłóceń w procesach technologicznych powodujących zwiększenie emisji.

Postanowienia artykułu 6 Konwencji Sztokholmskiej w zakresie ograniczania uwolnień trwałych zanieczyszczeń organicznych z procesów nieodwracalnego przetwarzania i unieszkodliwiania

zapasów i odpadów, w szczególności w kontekście odpowiedniego postępowania z takimi odpadami w sposób przyjazny dla środowiska, a także unieszkodliwiania pozostałości substancji wymienionych w załączniku A i B Konwencji Sztokholmskiej, znajdujących się w składowiskach przeterminowanych środków ochrony roślin (tzw. mogilnikach), oraz unieszkodliwiania PCB, zawartego w wycofanych z użytkowania transformatorach i kondensatorach, są w Rzeczypospolitej Polskiej uregulowane i wdrażane na podstawie:

- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- rozporządzenia (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniającego dyrektywę 79/117/EWG,
- uchwały Rady Ministrów nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010”,
- rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów⁵⁾,
- realizacji postanowień Konwencji Bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 19, poz. 88), której Rzeczpospolita Polska jest stroną od 1992 r.

Postanowienia Konwencji Sztokholmskiej odnoszące się do uwzględnienia kryteriów, określonych w załączniku D ustęp 1, przy dokonywaniu oceny aktualnie stosowanych pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych, jak również nowych pestycydów i nowych przemysłowych substancji chemicznych, są regulowane w prawie krajowym na podstawie odpowiednio przepisów:

- ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), a w szczególności rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 maja 2005 r. w sprawie zakresu

badania, informacji i danych dotyczących środka ochrony roślin i substancji aktywnej oraz zasad sporządzania ich oceny (Dz. U. Nr 100, poz. 839, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.) i rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE⁶⁾,
- ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 252) oraz rozporządzeń wspólnotowych: rozporządzenia Komisji (WE) nr 1896/2000 z dnia 7 września 2000 r. w sprawie pierwszej fazy programu określonego w art. 16 ust. 2 dyrektywy 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produktów biobójczych⁷⁾, rozporządzenia Komisji (WE) nr 1687/2002 z dnia 25 września 2002 r. w sprawie dodatkowego okresu na zgłoszenie do użytku biobójczego niektórych substancji czynnych obecnych w obrocie, ustanowione w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1896/2000⁸⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 2032/2003 z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie drugiej fazy 10-letniego programu pracy określonego w art. 16 ust. 2 dyrektywy 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1896/2000⁹⁾.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2003 r. o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 208, poz. 2020, z późn. zm.) uruchomiono w Rzeczypospolitej Polskiej monitoring produktów

żywnościowych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, m.in. w zakresie pestycydów chloroorganicznych, PCB i dioksyn.

4.3. Środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania postanowień konwencji

Postanowienia Konwencji Sztokholmskiej zostały implementowane do prawa europejskiego przepisami rozporządzenia (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych i zmieniającego dyrektywę 79/117/EWG, które obowiązuje wprost. Wymagania Konwencji Sztokholmskiej są łagodniejsze w stosunku do obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej przepisów w sferze ochrony środowiska, jak również obowiązującego i projektowanego prawodawstwa Unii Europejskiej w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych.

Środki prawne będą podejmowane w celu zapewnienia skutecznego egzekwowania istniejących przepisów prawnych, w tym zawartych w rozporządzeniu (WE) nr 850/2004.

¹⁾ W świetle postanowień art. 22 Konwencji Sztokholmskiej, załącznik G wchodzi w życie w stosunku do stron, które nie złożyły depozytariuszowi notyfikacji o niemożności jego zaakceptowania. Został on jednak objęty procedurą ratyfikacyjną, ponieważ Rzeczpospolita Polska – nie będąc stroną Konwencji Sztokholmskiej – nie mogła uczestniczyć w jego negocjacjach i przyjęciu.

²⁾ Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 465.

³⁾ Przepisy dyrektywy 79/117/EWG dotyczą środków ochrony roślin.

⁴⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).

⁵⁾ Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006.

⁶⁾ Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006.

⁷⁾ Dz. Urz. UE L 228 z 08.09.2000.

⁸⁾ Dz. Urz. UE L 258 z 26.09.2002.

⁹⁾ Dz. Urz. UE L 307 z 24.11.2003.

KONWENCJA SZTOKHOLMSKA W SPRAWIE TRWAŁYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH

Strony niniejszej konwencji,

Uznając, że trwałe zanieczyszczenia organiczne posiadają właściwości toksyczne, są odporne na degradację, podlegają biokumulacji i są przenoszone za pośrednictwem powietrza, wody i gatunków wędrownych przez granice międzynarodowe oraz są deponowane daleko od miejsc ich uwolnienia, gdzie następnie akumulują się w ekosystemach lądowych i wodnych,

Świadome istnienia problemów zdrowotnych, zwłaszcza w krajach rozwijających się, które wynikają z lokalnej ekspozycji na trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza ich oddziaływania na kobiety, a za ich pośrednictwem na przyszłe pokolenia,

Stwierdzając także, iż znacząco zagrożone są szczególnie ekosystemy arktyczne i zamieszkujące w nich grupy ludności tubylczej na skutek biomagnifikacji trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz że zanieczyszczenie tradycyjnie spożywanych przez nie rodzajów żywności stanowi problem zdrowia społecznego,

Świadome potrzeby działań w skali globalnej w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Uwzględniając decyzję Rady Zarządzającej Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nr 19/13C z dnia 7 lutego 1997 roku w sprawie podjęcia działań międzynarodowych na rzecz ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska poprzez przedsięwzięcia, które zmniejszają i/lub eliminują emisję oraz zrzuty trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Odwołując się do stosownych postanowień odnośnych konwencji międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska, zwłaszcza Konwencji rotterdamskiej w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami oraz Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym umów regionalnych, opracowanych na podstawie postanowień jej artykułu 11,

Odwołując się również do stosownych postanowień Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju oraz Agendy 21,

Przyznając, że zapobiegliwość wszystkich stron wynika z zasady przeczności oraz że zasadę tę ujęto w niniejszej konwencji,

Uznając, że niniejsza konwencja i inne porozumienia międzynarodowe w dziedzinie handlu i środowiska wspierają się nawzajem,

Potwierdzając, że państwa posiadają, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i zasadami prawa międzynarodowego, suwerenne prawo do wykorzystywania swoich własnych zasobów zgodnie z własną polityką ochrony środowiska i rozwoju oraz ponoszą odpowiedzialność za niedopuszczenie, aby działalność prowadzona w zakresie ich jurysdykcji lub kontroli powodowała szkody w środowisku innych państw lub na obszarach leżących poza granicami jurysdykcji krajowej,

Uwzględniając uwarunkowania i indywidualne wymagania krajów rozwijających się, zwłaszcza najsłabiej rozwiniętych spośród nich, i krajów dokonujących transformacji gospodarki, a szczególnie potrzebę wzmocnienia ich krajowych zdolności do gospodarowania substancjami chemicznymi, w tym

poprzez transfer technologii, zapewnienie pomocy finansowej i technicznej oraz promocję współpracy pomiędzy stronami,

W pełni uwzględniając Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju małych rozwijających się państw wyspiarskich, przyjęty na Barbados w dniu 6 maja 1994 roku,

Odnotowując odpowiednie możliwości krajów rozwiniętych i rozwijających się oraz wspólną, lecz zróżnicowaną odpowiedzialność państw, określoną w zasadzie 7 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju,

Uznając istotny wkład, jaki może wnieść sektor prywatny i organizacje pozarządowe w osiągnięciu zmniejszenia i/lub wyeliminowania emisji oraz zrzutów trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Podkreślając znaczenie przyjęcia przez producentów trwałych zanieczyszczeń organicznych odpowiedzialności za ograniczenie negatywnych oddziaływań powodowanych przez ich produkty i za przekazywanie użytkownikom, rządów i społeczeństwu informacji o niebezpiecznych właściwościach tych substancji chemicznych,

Świadome potrzeby podjęcia działań na rzecz zapobiegania negatywnym oddziaływaniom trwałych zanieczyszczeń organicznych we wszystkich fazach ich cyklu życia,

Potwierdzając zasadę 16 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, głoszącą, iż władze krajowe powinny podjąć starania zmierzające do promocji internalizacji kosztów na rzecz środowiska i stosowania instrumentów ekonomicznych, biorąc pod uwagę podejście, że z zasady zanieczyszczający powinien ponosić koszty zanieczyszczenia, w stosowny sposób uwzględniając interes społeczny i nie powodując zakłóceń w handlu i inwestycjach międzynarodowych,

Zachęcając strony, które nie posiadają systemów regulowania i oceny, odnoszących się do pestycydów i przemysłowych substancji chemicznych, do opracowania takich systemów,

Uznając znaczenie opracowania i stosowania bezpiecznych dla środowiska zastępczych procesów i substancji chemicznych,

Zdecydowane chronić zdrowie ludzkie i środowisko przed szkodliwym oddziaływaniem trwałych zanieczyszczeń organicznych,

Uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Cel

Mając na względzie podejście oparte na przezorności, określone w zasadzie 15 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, celem niniejszej konwencji jest ochrona ludzkiego zdrowia i środowiska przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej konwencji:

a) „strona” oznacza państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która zgodziła się przestrzegać postanowień niniejszej konwencji i wobec której obowiązuje konwencja;

b) „regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację utworzoną przez suwerenne państwa danego regionu, której państwa członkowskie przekazały uprawnienia w sprawach objętych niniejszą konwencją i która została w stosowny sposób upoważniona, zgodnie z jej wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikowania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji;

c) „strony obecne i głosujące” oznacza strony obecne i głosujące za lub przeciw.

Artykuł 3

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień z zamierzonej produkcji i stosowania

1. Każda ze stron:

a) zabroni i/lub podejmie prawne i administracyjne działania potrzebne w celu eliminacji:

(i) produkcji i stosowania substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, będących przedmiotem postanowień tego załącznika, oraz

(ii) importu i eksportu substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustępie 2, oraz

b) ograniczy produkcję i stosowanie substancji chemicznych wymienionych w załączniku B; zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

2. Każda ze stron podejmie działania zapewniające, że:

a) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A lub załączniku B będzie importowana wyłącznie w celu:

(i) bezpiecznego dla środowiska jej usuwania zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d, lub

(ii) użytkowania lub stosowania w celu, na który danej stronie zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B,

b) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której obowiązuje jakiekolwiek szczególne wyłączenie odnoszące się do produkcji lub użytkowania, lub substancja chemiczna wymieniona w załączniku B, wobec której dopuszcza się jakiekolwiek szczególne wyłączenie lub dopuszczalny cel w zakresie produkcji albo użytkowania, biorąc pod uwagę wszelkie stosowne postanowienia obowiązujących międzynarodowych instrumentów dotyczących procedury zgody po uprzednim poinformowaniu, będzie eksportowana wyłącznie:

(i) w celu bezpiecznego dla środowiska usunięcia jej, zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d,

- (ii) do strony, której na użytkowanie tej substancji chemicznej zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B, lub
- (iii) do państwa, niebędącego stroną niniejszej konwencji, które dostarczyło roczne świadectwo stronie dokonującej eksportu. Takie świadectwo określać ma zamierzony sposób użytkowania substancji chemicznej i zawierać oświadczenie, stwierdzające, że w odniesieniu do tej substancji chemicznej strona dokonująca importu zobowiązuje się do:
 - a) ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska poprzez podjęcie niezbędnych działań w celu ograniczenia do minimum lub zapobiegania uwolnieniom,
 - b) przestrzegania postanowień zawartych w artykule 6 ustęp 1, oraz
 - c) przestrzegania, tam gdzie to stosowne, postanowień ustępu 2 części II załącznika B.

Świadectwo ma także zawierać wszelką stosowną dokumentację pomocniczą, taką jak: przepisy prawa, instrumenty regulacyjne albo wytyczne administracyjne lub polityczne. Państwo dokonujące eksportu przekazuje świadectwo Sekretariatowi w ciągu sześćdziesięciu dni od jego otrzymania.

c) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której nie obowiązują już żadne szczególne wyłączenia odnoszące się do produkcji lub użytkowania przez którąkolwiek stronę, nie będzie eksportowana z wyjątkiem eksportu w celu bezpiecznego dla środowiska usunięcia jej, zgodnie z postanowieniami artykułu 6 ustęp 1 litera d;

d) dla celów niniejszego ustępu, termin „państwo niebędące stroną niniejszej konwencji” obejmuje, w odniesieniu do danej substancji chemicznej, państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która nie zgodziła się na to, aby obowiązywały ją postanowienia konwencji odnoszące się do tejże substancji chemicznej.

3. Każda ze stron posiadająca jeden lub więcej systemów regulacji i oceny w zakresie nowych pestycydów lub nowych przemysłowych substancji chemicznych podejmie działania regulacyjne w celu zapobiegania produkcji i stosowania nowych pestycydów lub nowych przemysłowych substancji chemicznych, które, przy rozważeniu kryteriów zawartych w załączniku D ust. 1, wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych.

4. Każda ze stron posiadająca jeden lub więcej systemów regulacji i oceny w zakresie pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych uwzględni, tam gdzie to stosowne, podczas dokonywania ocen aktualnie stosowanych pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych w ramach tych systemów, kryteria określone w załączniku D ustęp 1.

5. Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, postanowienia ustępów 1 i 2 nie mają zastosowania do takich ilości substancji chemicznej, które mają być użytkowane w badaniach na skalę laboratoryjną lub jako wzorce.

6. Każda ze stron, korzystająca ze szczególnego wyłączenia zgodnie z załącznikiem A albo szczególnego wyłączenia lub dopuszczalnego celu zgodnie z załącznikiem B, podejmie stosowne działania, aby zapewnić, że wszelka produkcja lub stosowanie w ramach takiego wyłączenia lub celu będzie dokonywane w sposób zapobiegający lub ograniczający do minimum narażenie ludzi na działanie danej

substancji i jej uwolnienie do środowiska. W przypadkach wyłączeń z użytkowania lub stosowania w dopuszczalnych celach, które dotyczą zamierzonych uwolnień do środowiska w warunkach normalnego użytkowania, takie uwolnienia będą ograniczane do niezbędnego minimum, biorąc pod uwagę wszelkie stosowane w tym zakresie normy i wytyczne.

Artykuł 4

Rejestr szczególnych wyłączeń

1. Niniejszym ustanawia się rejestr w celu zidentyfikowania stron dysponujących szczególnymi wyłączeniami wymienionymi w załączniku A lub załączniku B. Rejestr nie identyfikuje stron wykorzystujących postanowienia załącznika A lub załącznika B, z których mogą korzystać wszystkie strony. Rejestr będzie prowadzony przez Sekretariat i będzie dostępny dla społeczeństwa.
2. Rejestr będzie zawierał:
 - a) wykaz rodzajów szczególnych wyłączeń wynikających z załącznika A i załącznika B;
 - b) wykaz stron dysponujących szczególnym wyłączeniem zgodnie z załącznikiem A lub załącznikiem B, oraz
 - c) wykaz terminów wygaśnięcia każdego zarejestrowanego szczególnego wyłączenia.
3. Każde państwo, stając się stroną, może zarejestrować jeden lub więcej rodzajów szczególnych wyłączeń wymienionych w załączniku A lub załączniku B, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie.
4. Jeżeli strona nie wskaże innego wcześniejszego terminu do rejestru lub nie zostanie on przedłużony na podstawie ustępu 7, wszystkie rejestracje szczególnych wyłączeń wygasają z upływem pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do danej substancji chemicznej.
5. Podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron podejmie decyzję w sprawie trybu dokonywania przeglądu zgłoszeń do rejestru.
6. Przed dokonaniem przeglądu zgłoszenia do rejestru, strona, której to dotyczy, przedłoży Sekretariatowi raport uzasadniający swoją dalszą potrzebę rejestracji tego wyłączenia. Raport zostanie rozesłany przez Sekretariat do wszystkich stron. Przegląd rejestracji zostanie dokonany na podstawie wszelkich dostępnych informacji. Następnie, Konferencja Stron może wydać takie zalecenia danej stronie, jakie uważa za stosowne.
7. Na prośbę danej strony, Konferencja Stron może podjąć decyzję o przedłużeniu terminu wygaśnięcia szczególnego wyłączenia na okres do pięciu lat. Podejmując tę decyzję, Konferencja Stron weźmie należycie pod uwagę szczególne uwarunkowania stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki.
8. W każdym czasie strona może wycofać zgłoszenie do rejestru dotyczące szczególnego wyłączenia, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie zacznie obowiązywać w terminie podanym w powiadomieniu.
9. Gdy nie będzie już żadnych stron zarejestrowanych dla danego rodzaju szczególnego wyłączenia, nie można będzie zgłaszać żadnych nowych rejestracji dla tego rodzaju wyłączenia.

Artykuł 5

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień z niezamierzonej produkcji

Każda ze stron podejmie jako minimum następujące działania na rzecz zmniejszania całkowitych uwolnień ze źródeł antropogenicznych wszystkich substancji chemicznych wymienionych w załączniku C w celu ich ciągłej minimalizacji oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ostatecznego ich wyeliminowania:

a) w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do niej, opracuje plan działania lub, tam gdzie to stosowne, regionalny lub subregionalny plan działania, a następnie wdroży go jako część swojego planu wdrażania określonego w artykule 7, mającego na celu zidentyfikowanie, scharakteryzowanie i podjęcie działań wobec uwolnień substancji chemicznych wymienionych w załączniku C oraz w celu umożliwienia wdrożenia postanowień wyszczególnionych w punktach od litery b do litery e. Plan działania powinien zawierać następujące elementy:

- (i) ocenę aktualnych i prognozowanych uwolnień, w tym opracowanie i prowadzenie inwentaryzacji źródeł i szacunków uwolnień, z uwzględnieniem kategorii źródeł określonych w załączniku C,
- (ii) ocenę skuteczności prawa i polityki strony odnoszących się do zarządzania takimi uwolnieniami,
- (iii) strategię na rzecz spełnienia zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie, z uwzględnieniem ocen, o których mowa w podpunktach i oraz ii,
- (iv) działania na rzecz promocji edukacji, szkoleń i podnoszenia świadomości w zakresie tej strategii,
- (v) dokonywany, co pięć lat, przegląd tej strategii i jej dokonań w spełnianiu zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie; takie przeglądy będą włączone do raportów przedkładanych zgodnie z artykułem 15,
- (vi) harmonogram realizacji planu działania, w tym również strategii i określonych w nich działań;

b) będzie promować podejmowanie dostępnych, wykonalnych i praktycznych działań umożliwiających szybkie osiągnięcie realnego i znaczącego zmniejszenia poziomu uwolnień lub eliminacji źródeł;

c) promuje opracowanie i, tam gdzie uzna to za konieczne, wymaga stosowania substytutów lub zmodyfikowanych materiałów, produktów i procesów w celu zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w załączniku C, biorąc pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w załączniku C, oraz wytyczne, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

d) promuje i, zgodnie z harmonogramem realizacji przyjętego planu działania, wymaga stosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł należących do kategorii źródeł, które, jak ustaliła strona, uzasadniają przyjęcie takich działań w jej planie działania, przy czym w pierwszej kolejności szczególną uwagę zwróci się na kategorie źródeł określone w części II załącznika C. W każdym przypadku, wymóg

stosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł w kategoriach wymienionych w części II tego załącznika będzie wprowadzany tak szybko, jak to praktycznie możliwe, lecz nie później niż w ciągu czterech lat od wejścia w życie konwencji w stosunku do danej strony. W odniesieniu do określonych kategorii źródeł strony będą promować stosowanie najlepszych praktyk ochrony środowiska. Stosując najlepsze dostępne techniki i najlepsze praktyki ochrony środowiska, strony powinny wziąć pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w tym załączniku, oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

e) promuje, zgodnie z przyjętym swoim planem działania, stosowanie najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska:

- (i) dla istniejących źródeł należących do kategorii źródeł wymienionych w części II załącznika C i należących do kategorii źródeł takich, jak wymienione w części III tego załącznika, oraz
- (ii) dla nowych źródeł należących do kategorii źródeł takich, jak wymienione w części III załącznika C, wobec których strona nie zastosowała postanowień litery d.

Przy stosowaniu najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, strony powinny wziąć pod uwagę ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczania uwolnień, zawarte w załączniku C, oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte decyzją Konferencji Stron;

f) dla celów niniejszego ustępu i załącznika C:

- (i) „najlepsze dostępne techniki” oznaczają najbardziej efektywny i zaawansowany poziom rozwoju działalności i metod jej prowadzenia, określający praktyczną przydatność danych technik do zapewnienia podstaw do ograniczania uwolnień, mających na celu zapobieganie i, gdy nie jest to możliwe w praktyce, ogólne zmniejszenie uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I załącznika C i ich oddziaływań na środowisko jako całości. Przy czym:
- (ii) „techniki” obejmują zarówno zastosowane technologie, jak i sposób zaprojektowania instalacji, ich budowy, utrzymania, eksploatacji i wycofania z eksploatacji,
- (iii) „dostępne” techniki oznacza techniki dostępne dla operatora oraz opracowane w skali umożliwiającej ich wprowadzenie w danym sektorze przemysłu, w warunkach uzasadnionych ekonomicznie i technicznie, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, oraz
- (iv) „najlepsze” oznacza najskuteczniejsze w osiągnięciu wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości,
- (v) „najlepsze praktyki ochrony środowiska” oznacza zastosowanie najbardziej odpowiedniej kombinacji działań i strategii na rzecz ochrony środowiska,
- (vi) „nowe źródło” oznacza każde źródło, którego budowa albo istotna modyfikacja rozpoczęła się co najmniej rok od daty:

- a) wejścia w życie niniejszej konwencji wobec danej strony, lub
- b) wejścia w życie wobec danej strony poprawki do załącznika C, w przypadku gdy dane źródło staje się przedmiotem postanowień niniejszej konwencji jedynie na mocy tejże poprawki;

g) strona może zastosować dopuszczalne wartości uwolnień lub normy techniczne, aby spełnić swoje zobowiązania w zakresie najlepszych dostępnych technik, o których mowa w niniejszym ustępie.

Artykuł 6

Działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację uwolnień ze zmagazynowanych zapasów i z odpadów

1. W celu zapewnienia, że zmagazynowanymi zapasami składającymi się lub zawierającymi substancje wymienione w załączniku A lub załączniku B, oraz odpadami, w tym produktami i artykułami wówczas, gdy staną się odpadami, składającymi się z substancji wymienionych w załączniku A, B lub C, zawierającymi je lub nimi zanieczyszczonymi gospodaruje się w sposób chroniący zdrowie ludzkie i środowisko, każda ze stron:

a) opracuje stosowne strategie identyfikowania:

- (i) zmagazynowanych zapasów składających się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B, albo je zawierających, oraz
- (ii) produktów i artykułów będących w użytkowaniu oraz odpadów składających się z substancji wymienionej w załączniku A, B lub C, zawierających ją lub nią zanieczyszczonych;

b) zidentyfikuje, w praktycznie możliwym zakresie, na podstawie strategii, o których mowa w literze a, zmagazynowane zapasy składające się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B lub je zawierające;

c) zagospodaruje zmagazynowane zapasy, odpowiednio, w sposób bezpieczny, skuteczny i przyjazny dla środowiska. Zmagazynowane zapasy substancji wymienionych zarówno w załączniku A, jak i załączniku B, których nie wolno już dłużej stosować, na podstawie jakiegokolwiek szczególnego wyłączenia określonego w załączniku A lub jakiegokolwiek szczególnego wyłączenia lub dopuszczalnego celu określonego w załączniku B, z wyjątkiem zmagazynowanych zapasów, które wolno eksportować na mocy artykułu 3 ust. 2, będzie się uważać za odpady i będzie nimi gospodarować zgodnie z postanowieniami litery d;

d) podejmie odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby z tymi odpadami, w tym również produktami i artykułami wówczas, gdy staną się odpadami:

- (i) obchodzono się, gromadzono, transportowano oraz magazynowano w sposób przyjazny dla środowiska,
- (ii) usuwano je w taki sposób, aby zawarte w nich trwałe zanieczyszczenia organiczne zostały zniszczone lub nieodwracalnie przekształcone w substancje, które nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych lub zostały usunięte w inny sposób przyjazny dla środowiska, jeżeli zniszczenie lub nieodwracalne

przekształcenie nie stanowi preferowanego rozwiązania ze względów ochrony środowiska, lub w odpady o niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, biorąc pod uwagę międzynarodowe zasady, standardy i wytyczne, w tym również te, które mogą zostać opracowane na podstawie ustępu 2 oraz stosowne globalne i regionalne zasady obowiązujące w gospodarce odpadami niebezpiecznymi,

- (iii) nie zezwolono na poddawanie ich operacjom usuwania mogącym prowadzić do odzysku, recyklingu, odtworzenia, bezpośredniego ponownego wykorzystania lub do zastępczego stosowania trwałych zanieczyszczeń organicznych, oraz
- (iv) nie były one przewożone przez granice międzynarodowe bez uwzględnienia odnośnych międzynarodowych zasad, standardów i wytycznych;

e) podjęcie wysiłki mające na celu opracowanie odpowiednich strategii identyfikowania miejsc zanieczyszczonych substancjami chemicznymi wymienionymi w załączniku A, B lub C; jeżeli remediacja tych miejsc zostanie podjęta, należy ją przeprowadzić w sposób przyjazny dla środowiska.

2. Konferencja Stron będzie ściśle współpracować z właściwymi organami Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, między innymi w celu:

a) ustanowienia niezbędnych poziomów zniszczenia i nieodwracalnego przekształcenia, wykluczających występowanie właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych określonych w załączniku D ust. 1;

b) ustalenia, które metody stanowią ich zdaniem przyjazny dla środowiska sposób usuwania, o którym mowa powyżej, oraz

c) prowadzenia prac zmierzających do ustalenia, kiedy to stosowne, poziomów stężeń substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C, w celu zdefiniowania niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, do której odnosi się ustęp 1 litera d podpunkt ii.

Artykuł 7

Plany wdrażania

1. Każda ze stron:

a) opracuje plan wdrażania swoich zobowiązań wynikających z postanowień niniejszej konwencji i podjęcie wysiłki w celu jego realizacji;

b) przekaze Konferencji Stron swój plan wdrażania w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji, oraz

c) będzie dokonywać, odpowiednio, okresowego przeglądu i aktualizacji swojego planu wdrażania w sposób, który zostanie określony decyzją Konferencji Stron.

2. W celu ułatwienia opracowania, wdrożenia i aktualizacji swoich planów wdrażania, strony będą, tam gdzie to stosowne, współpracować bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji globalnych, regionalnych i subregionalnych oraz będą konsultować się z krajowymi zainteresowanymi stronami, w tym również grupami zrzeszającymi kobiety i grupami działającymi na rzecz zdrowia dzieci.

3. Strony podejmą wysiłki zmierzające do wykorzystania oraz, tam gdzie to konieczne, do ustanowienia środków w celu zintegrowania krajowych planów wdrażania dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych ze swoimi strategiami zrównoważonego rozwoju, tam gdzie to stosowne.

Artykuł 8

Umieszczanie substancji w wykazach w załącznikach A, B i C

1. Strona może przedłożyć Sekretariatowi wniosek o umieszczenie substancji w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Wniosek ten będzie zawierać informacje określone w załączniku D. Przy opracowywaniu wniosku, stronie mogą pomagać inne strony i/lub Sekretariat.

2. Sekretariat sprawdzi, czy wniosek zawiera informacje określone w załączniku D. W przypadku, gdy Sekretariat będzie przeświadczony, że wniosek zawiera stosowne informacje, przekaże go Komitetowi do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych.

3. Komitet zbada wniosek i zastosuje, w sposób elastyczny i przejrzysty, kryteria kwalifikacyjne określone w załączniku D, uwzględniając wszystkie dostarczone informacje w sposób zintegrowany i wyważony.

4. Jeżeli Komitet zadecyduje, że:

a) jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy udostępni, za pośrednictwem Sekretariatu, wniosek i ocenę Komitetu wszystkim stronom i obserwatorom, z prośbą skierowaną do nich o przedłożenie informacji określonych w załączniku E lub

b) nie jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy za pośrednictwem Sekretariatu informuje o tym wszystkie strony i obserwatorów oraz udostępni wniosek i ocenę Komitetu wszystkim stronom, a wniosek zostanie odrzucony.

5. Każda ze stron może ponownie przedłożyć Komitetowi wniosek, który został odrzucony na podstawie ustępu 4. Ponowne przedłożenie może odnosić się do wszelkich spraw będących przedmiotem zaniepokojenia strony oraz zawierać uzasadnienie dla dodatkowego rozważenia wniosku przez Komitet. Jeżeli, trzymając się tej procedury, Komitet ponownie odrzuci wniosek, strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja Stron podczas swojej kolejnej sesji. Na podstawie kryteriów kwalifikacyjnych określonych w załączniku D oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez którąkolwiek stronę lub obserwatora, Konferencja Stron może zadecydować o przeprowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku.

6. W przypadku, gdy Komitet zadecyduje, że kryteria kwalifikacyjne zostały spełnione, lub Konferencja Stron zadecyduje, że należy przeprowadzić dalsze postępowanie w sprawie wniosku, Komitet dokona dalszego przeglądu wniosku, biorąc pod uwagę wszelkie stosowne, dodatkowo dostarczone informacje oraz opracuje projekt profilu ryzyka, zgodnie z załącznikiem E. Za pośrednictwem Sekretariatu, udostępni projekt profilu wszystkim stronom i obserwatorom, zgromadzi ich uwagi techniczne i, biorąc te ostatnie pod uwagę, opracuje ostateczną wersję profilu ryzyka.

7. Jeżeli, na podstawie profilu ryzyka, opracowanego zgodnie z załącznikiem E, Komitet zadecyduje, że:

a) substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na ludzkie zdrowie i/lub środowisko, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej, wtedy w sprawie wniosku będzie przeprowadzone postępowanie. Brak całkowitej pewności naukowej nie wstrzymuje postępowania w sprawie wniosku. Za pośrednictwem Sekretariatu, Komitet wystąpi do wszystkich stron i obserwatorów o informacje dotyczące uwarunkowań określonych w załączniku F. Następnie opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, obejmującą analizę możliwych środków kontroli, jakie można zastosować wobec danej substancji chemicznej, zgodnie z tymże załącznikiem, lub

b) nie należy przeprowadzać postępowania w sprawie wniosku, wtedy udostępni, za pośrednictwem Sekretariatu, profil ryzyka wszystkim stronom i obserwatorom oraz odrzuci wniosek.

8. W przypadku każdego wniosku odrzuconego na podstawie ustępu 7 litera b, strona może wystąpić do Konferencji Stron o rozważenie wydania Komitetowi polecenia, aby ten zwrócił się do strony występującej z wnioskiem oraz do innych stron o dostarczenie dodatkowych informacji w okresie nieprzekraczającym jednego roku. Po tym okresie i na podstawie wszelkich otrzymanych informacji, Komitet ponownie rozpatrzy wniosek zgodnie z ustępem 6, w trybie czasowym, o którym zadecyduje Konferencja Stron. Jeżeli, trzymając się tej procedury, Komitet ponownie odrzuci wniosek, strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja Stron na swoim następnym posiedzeniu. Na podstawie profilu ryzyka opracowanego zgodnie z załącznikiem E oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez którąkolwiek ze stron lub obserwatorów, Konferencja Stron może zadecydować o prowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku. Jeżeli Konferencja Stron zadecyduje o prowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku, Komitet opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem.

9. W oparciu o profil ryzyka, o którym mowa w ustępie 6, oraz o ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, o której mowa w ustępie 7 litera a lub ustępie 8, Komitet wyda zalecenie, ustalające, czy substancja ta powinna być rozpatrywana przez Konferencję Stron w celu umieszczenia jej w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Biorąc należyście pod uwagę zalecenia Komitetu, w tym również jakąkolwiek niepewność naukową, Konferencja Stron zadecyduje, zgodnie z zasadą przezorności, o umieszczeniu substancji chemicznej w wykazie w załącznikach A, B i/lub C oraz określi odnoszące się do niej środki kontroli.

Artykuł 9

Wymiana informacji

1. Każda ze stron umożliwi lub podejmie wymianę informacji dotyczących:

a) zmniejszenia lub eliminacji produkcji, stosowania i uwalniania trwałych zanieczyszczeń organicznych, oraz

b) zamienników trwałych zanieczyszczeń organicznych, w tym informacji dotyczących związanego z nimi ryzyka, jak również ich kosztów gospodarczych i społecznych.

2. Strony będą prowadziły wymianę informacji, o których mowa w ust. 1, bezpośrednio lub za pośrednictwem Sekretariatu.

3. Każda ze stron wyznaczy krajowy punkt kontaktowy dla potrzeb wymiany takich informacji.
4. Sekretariat będzie pełnił funkcję mechanizmu wymiany informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, w tym informacji dostarczonych przez strony, organizacje międzyrządowe i pozarządowe.
5. Dla celów niniejszej konwencji, nie traktuje się jako niejawnych informacji dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i środowiska. Strony, które wymieniają inne informacje na mocy niniejszej konwencji, będą chronić wszelkie niejawne informacje we wzajemnie uzgodniony sposób.

Artykuł 10

Informacja publiczna, świadomość społeczna i edukacja

1. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, będzie promować i ułatwiać:
 - a) podnoszenie świadomości polityków i decydentów w odniesieniu do trwałych zanieczyszczeń organicznych;
 - b) przekazywanie społeczeństwu wszystkich dostępnych informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, z uwzględnieniem postanowień artykułu 9 ustęp 5;
 - c) opracowanie i wdrażanie programów edukacyjnych i programów podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych, ich skutków zdrowotnych i środowiskowych, a także ich zamienników, przeznaczonych zwłaszcza dla kobiet, dzieci i osób o najniższym wykształceniu;
 - d) udział społeczeństwa w działaniach dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz ich skutków zdrowotnych i środowiskowych, jak również w opracowaniu właściwych rozwiązań, w tym możliwości wnoszenia przez nie wkładu na poziomie krajowym w zakresie wdrażania niniejszej konwencji;
 - e) szkolenie pracowników, naukowców, nauczycieli oraz personelu technicznego i kierowniczego;
 - f) opracowanie i wymianę materiałów edukacyjnych i służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa na poziomie krajowym i międzynarodowym, oraz
 - g) opracowanie i realizację programów edukacyjnych i szkoleniowych na poziomie krajowym i międzynarodowym.
2. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, zapewni dostęp społeczeństwa do informacji, o których mowa w ustępie 1 i aktualizację tych informacji.
3. Każda ze stron, w ramach swoich możliwości, będzie zachęcać użytkowników przemysłowych i zawodowych do promowania i ułatwiania udostępniania informacji, o których mowa w ustępie 1, na poziomie krajowym oraz, odpowiednio, na poziomie subregionalnym, regionalnym i globalnym.
4. Przy dostarczaniu informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych i ich zamienników, strony mogą korzystać z arkuszy danych o bezpieczeństwie, raportów, środków masowego przekazu i innych środków komunikowania się oraz mogą utworzyć ośrodki informacyjne na poziomie krajowym i regionalnym.

5. Każda ze stron pozytywnie odniesie się do tworzenia takich mechanizmów, jak rejestry uwalniania i przenoszenia zanieczyszczeń, umożliwiających gromadzenie i upowszechnianie informacji o szacunkowych ilościach substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, B lub C, jakie uwolniono lub unieszkodliwiono w ciągu roku.

Artykuł 11

Prace badawczo-rozwojowe i monitoring

1. Strony, w ramach swoich możliwości na poziomie krajowym i międzynarodowym, będą zachęcać do podejmowania i/lub podejmować stosowne prace badawczo-rozwojowe, monitoring i współpracę w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz, tam gdzie to istotne, w zakresie ich zamienników, a także w zakresie kandydujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, z uwzględnieniem:

a) źródeł i uwolnień do środowiska;

b) występowania, poziomów i tendencji zmian poziomów u ludzi i w środowisku;

c) przenoszenia, losu i przemian w środowisku;

d) oddziaływań na zdrowie ludzkie i środowisko;

e) skutków społeczno-gospodarczych i w dziedzinie kultury;

f) zmniejszania i/lub eliminacji uwolnień oraz

g) zharmonizowanych metodyk inwentaryzacji źródeł wytwarzania i technik analitycznych służących do pomiaru uwolnień.

2. Podejmując działania wynikające z ustępu 1, strony, w ramach swoich możliwości, będą:

a) wspierać i dalej rozwijać, odpowiednio, programy, sieci i organizacje międzynarodowe, których celem jest określenie, prowadzenie, ocena i finansowanie badań, gromadzenie danych i monitoring, z uwzględnieniem potrzeby ograniczenia do minimum powielania podejmowanych wysiłków;

b) wspierać krajowe i międzynarodowe wysiłki na rzecz wzmocnienia krajowych możliwości naukowo-technicznych, zwłaszcza w krajach rozwijających się i w krajach dokonujących transformacji gospodarki, a także przyczyniać się do dostępu do danych i analiz oraz ich wymiany;

c) uwzględniać problemy i potrzeby krajów rozwijających się i krajów dokonujących transformacji gospodarki, zwłaszcza w zakresie ich zasobów finansowych i technicznych, i współpracować na rzecz poprawy ich zdolności do uczestnictwa w działaniach, o których mowa w lit. a i b;

d) podejmować badania naukowe zmierzające do zmniejszenia wpływu trwałych zanieczyszczeń organicznych na zdrowie w aspekcie rozrodczości;

e) udostępniać społeczeństwu wyniki prowadzonych prac badawczo-rozwojowych i monitoringu, o których mowa w niniejszym ustępie, we właściwym czasie i regularnie, oraz

f) zachęcać do podejmowania i/lub podejmować współpracę w zakresie przechowywania i utrzymywania informacji pochodzących z prac badawczo-rozwojowych i monitoringu.

Artykuł 12

Pomoc techniczna

1. Strony uznają, że udzielanie pomocy technicznej we właściwym czasie i w odpowiedni sposób w odpowiedzi na prośby stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki ma istotne znaczenie dla skutecznego wdrażania niniejszej konwencji.
2. Strony podejmą współpracę w celu udzielenia pomocy technicznej we właściwym czasie i w odpowiedni sposób stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, aby pomóc im, z uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb, w rozwoju i wzmacnianiu ich zdolności do wypełniania zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji.
3. W tym względzie, pomoc techniczna, której udzielą strony – kraje rozwinięte i inne strony, stosownie do ich możliwości, będzie obejmować odpowiednią i wzajemnie uzgodnioną pomoc techniczną w zakresie tworzenia potencjału wykonawczego, jakiego wymaga wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie zapewni Konferencja Stron.
4. Strony wprowadzą, odpowiednio, rozwiązania zapewniające udzielanie pomocy technicznej i promujące transfer technologii do stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie ich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Do rozwiązań tych będą należeć regionalne lub subregionalne ośrodki odpowiedzialne za tworzenie potencjału wykonawczego i transfer technologii w ramach pomocy udzielanej stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie zapewni Konferencja Stron.
5. W kontekście tego artykułu, podejmując działania w ramach pomocy technicznej, strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najsłabiej rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

Artykuł 13

Środki i mechanizmy finansowe

1. Każda ze stron zobowiązuje się udzielać, zgodnie z własnymi możliwościami, wsparcia finansowego i zachęt finansowych w stosunku do działań krajowych zmierzających do osiągnięcia celu niniejszej konwencji, zgodnie ze swoimi krajowymi planami, priorytetami i programami.
2. Strony – kraje rozwinięte zapewnią nowe i dodatkowe środki finansowe umożliwiające stronom – krajom rozwijającym się oraz stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki poniesienie uzgodnionych całkowitych dodatkowych kosztów realizacji przedsięwzięć spełniających ich zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji, zgodnie z ustaleniami przyjętymi przez stronę otrzymującą pomoc i podmiot biorący udział w mechanizmie opisanym w ustępie 6. Inne strony, dobrowolnie i zgodnie ze swoimi możliwościami, mogą również zapewnić takie środki finansowe. Należy także zachęcać do przekazywania środków finansowych z innych źródeł. Przy spełnianiu tych zobowiązań będzie brana pod uwagę potrzeba wystarczalności i przewidywalności tych środków oraz ich przepływ we właściwym czasie, jak również znaczenie podziału obciążeń między strony udzielające pomocy finansowej.
3. Strony – kraje rozwinięte oraz inne strony, zgodnie ze swoimi możliwościami i zgodnie ze swoimi krajowymi planami, priorytetami i programami, mogą zapewnić środki finansowe stronom – krajom

rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, zaś strony – kraje rozwijające się i strony – kraje dokonujące transformacji gospodarki mogą wykorzystywać środki finansowe pomagające im we wdrażaniu niniejszej konwencji poprzez inne dwustronne, regionalne i wielostronne źródła lub kanały.

4. Stopień efektywnej realizacji przez strony – kraje rozwijające się swoich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji będzie zależał od efektywnego wypełniania przez strony – kraje rozwinięte swoich zobowiązań wynikających z konwencji w zakresie środków finansowych, pomocy technicznej i transferu technologii. W pełni zostanie wzięty pod uwagę fakt, iż zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i likwidacja ubóstwa stanowią najwyższe i nadrzędne priorytety stron – krajów rozwijających się, i należyte zostanie uwzględniona potrzeba ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska.

5. W swoich działaniach w zakresie finansowania, strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najuboższych rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

6. Niniejszym ustanawia się mechanizm przekazywania wystarczających i trwałych środków finansowych stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki na zasadzie dotacji lub na preferencyjnych warunkach jako pomocy we wdrażaniu przez nie niniejszej konwencji. Mechanizm ten będzie funkcjonował pod nadzorem Konferencji Stron, która będzie, odpowiednio, wydawała stosowne zalecenia i rozliczała go z jego działalności w zakresie wynikającym z niniejszej konwencji. Jego prowadzenie zostanie powierzone jednemu lub więcej podmiotom, w tym istniejącym podmiotom międzynarodowym, zgodnie z decyzją podjętą w tej sprawie przez Konferencję Stron. W mechanizmie mogą także uczestniczyć inne podmioty dostarczające wielostronnej, regionalnej i dwustronnej pomocy finansowej i technicznej. Środki finansowe przekazywane na rzecz mechanizmu będą dodatkowymi wobec innych środków finansowych, o których mowa w ustępie 2, przekazywanych stronom – krajom rozwijającym się i stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki zgodnie z tym ustępem.

7. Zgodnie z celami niniejszej konwencji i ustępem 6, Konferencja Stron, podczas swojej pierwszej sesji, przyjmie stosowne zalecenia dotyczące mechanizmu i uzgodni z podmiotem lub podmiotami uczestniczącymi w mechanizmie finansowym rozwiązania w zakresie jego wprowadzenia w życie. Zalecenia będą dotyczyć między innymi:

a) określenia priorytetów w zakresie polityki, strategii i programów oraz jasnych i szczegółowych kryteriów i wytycznych kwalifikowania do dostępu do środków finansowych i ich wykorzystania, w tym również regularnego monitorowania i oceny sposobu ich wykorzystania;

b) przedstawiania Konferencji Stron przez podmiot lub podmioty regularnych raportów dotyczących wystarczalności i trwałości finansowania działań istotnych dla wdrażania niniejszej konwencji;

c) promowania metod, mechanizmów i rozwiązań zapewniających finansowanie z wielu źródeł;

d) sposobów ustalania w przewidywalny i dający się ustalić sposób wielkości środków finansowych niezbędnych i dostępnych dla wdrażania niniejszej konwencji, biorąc pod uwagę fakt, iż wycofywanie trwałych zanieczyszczeń organicznych może wymagać trwałego finansowania oraz warunków, zgodnie z którymi wielkość takich środków będzie przedmiotem okresowego przeglądu oraz

e) sposobów udzielania zainteresowanym stronom pomocy wraz z oceną potrzeb oraz informacjami o dostępnych źródłach i zasadach finansowania, aby umożliwić ich skoordynowanie.

8. Nie później niż na swojej drugiej sesji, a następnie regularnie, Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu efektywności mechanizmu, ustanowionego na mocy niniejszego artykułu, jego zdolności do dostosowania się do zmieniających się potrzeb stron – krajów rozwijających się i stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki, kryteriów i zaleceń, o których mowa w ustępie 7, poziomu finansowania, jak również sprawności podmiotów instytucjonalnych, którym powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym. W razie konieczności, na podstawie przeglądu, podejmie ona odpowiednie działania zmierzające do poprawy efektywności mechanizmu, między innymi, rekomendując i zalecając podjęcie kroków zapewniających wystarczające i trwałe środki finansowe na spełnienie potrzeb stron.

Artykuł 14

Przejęciowe rozwiązania finansowe

Instytucjonalna struktura Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska, prowadzona zgodnie z Dokumentem Ustanowienia Zrestrukturyzowanego Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska, będzie w trybie przejściowym stanowić główny podmiot, któremu powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym, o którym mowa w artykule 13, w okresie między wejściem w życie niniejszej konwencji a pierwszą sesją Konferencji Stron, lub do czasu podjęcia przez Konferencję Stron decyzji o wyznaczeniu struktury instytucjonalnej, zgodnie z artykułem 13. Instytucjonalna struktura Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska powinna spełniać tę funkcję realizując działania operacyjne ściśle związane z trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi, biorąc pod uwagę możliwość potrzeby przyjęcia nowych rozwiązań w tym zakresie.

Artykuł 15

Sprawozdawczość

1. Każda ze stron składa Konferencji Stron raporty dotyczące działań, które podjęła w celu wdrażania postanowień niniejszej konwencji oraz ich skuteczności w wypełnianiu celów konwencji.
2. Każda ze stron przekaże Sekretariatowi:
 - a) dane statystyczne określające swoją całkowitą wielkość produkcji, importu i eksportu każdej z substancji chemicznych wymienionych w załączniku A i załączniku B, albo wiarygodne szacunki takich danych oraz
 - b) na ile to możliwe, wykaz państw, z których importowała każdą taką substancję oraz państw, do których eksportowała każdą taką substancję.
3. Raporty takie będą składane okresowo w terminach i w formie przyjętej decyzją Konferencji Stron podczas jej pierwszej sesji.

Artykuł 16

Ocena efektywności

1. Po raz pierwszy po upływie czterech lat od terminu wejścia w życie niniejszej konwencji, a następnie okresowo w terminach ustalonych decyzją Konferencji Stron, Konferencja Stron dokonuje oceny efektywności niniejszej konwencji.

2. Aby ułatwić dokonanie takiej oceny, podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron zainicjuje wprowadzanie rozwiązań, które zapewnią jej porównywalne wyniki monitoringu występowania substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C oraz ich regionalnego i globalnego przenoszenia w środowisku. Rozwiązania te:

a) powinny zostać wdrożone przez strony na poziomie regionalnym, tam gdzie to stosowne, zgodnie z ich możliwościami technicznymi i finansowymi, z wykorzystaniem w możliwym zakresie istniejących programów i mechanizmów monitoringu, promując harmonizację podejść;

b) mogą zostać uzupełnione, tam gdzie to niezbędne, biorąc pod uwagę zróżnicowanie regionów i ich zdolności do wdrażania działań w zakresie monitoringu oraz

c) będą obejmować raporty dla Konferencji Stron przedstawiające wyniki monitoringu na poziomie regionalnym i globalnym, składane w terminach określonych przez Konferencję Stron.

3. Ocena, o której mowa w ust. 1, będzie przeprowadzana na podstawie dostępnych informacji naukowych, środowiskowych, technicznych i ekonomicznych takich, jak:

a) raporty i inne informacje uzyskane z monitoringu, przekazywane zgodnie z ustępem 2;

b) raporty krajowe, przedkładane zgodnie z artykułem 15 oraz

c) informacje o nieprzestrzeganiu postanowień konwencji, przekazywane zgodnie z procedurami ustanowionymi na podstawie artykułu 17.

Artykuł 17

Nieprzestrzeganie

Konferencja Stron, tak szybko, jak to praktycznie możliwe, opracuje i zatwierdzi procedury i mechanizmy instytucjonalne w zakresie stwierdzania nieprzestrzegania postanowień niniejszej konwencji oraz w zakresie postępowania w odniesieniu do stron, które, jak ustalono, nie przestrzegają postanowień konwencji.

Artykuł 18

Rozstrzyganie sporów

1. Strony rozstrzygają wszelkie spory pomiędzy nimi dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji w drodze negocjacji lub innymi pokojowymi metodami według ich własnego wyboru.
2. Ratyfikując, przyjmując, zatwierdzając niniejszą konwencję lub przystępując do niej, lub w każdym późniejszym terminie, strona, która nie jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może zadeklarować w pisemnym dokumencie przedłożonym depozytariuszowi, że w odniesieniu do dowolnego sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania konwencji, uznaje jeden lub oba poniższe sposoby rozstrzygania sporów, jako obowiązujące w stosunku do każdej innej strony, przyjmującej podobne zobowiązanie:
 - a) postępowanie arbitrażowe, zgodnie z procedurą, która, tak szybko, jak to praktycznie możliwe, zostanie przyjęta przez Konferencję Stron w formie załącznika;
 - b) wniesienie sporu pod obrady Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
3. Strona, która jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może złożyć deklarację o skutku analogicznym odnośnie postępowania arbitrażowego zgodnie z procedurą, o której mowa w ustępie 2 litera a.
4. Deklaracja złożona zgodnie z ustępem 2 lub ustępem 3 pozostanie w mocy do czasu jej wygaśnięcia zgodnie z jej warunkami, lub przez okres trzech miesięcy od złożenia u depozytariusza pisemnej noty o jej wycofaniu.
5. Wygaśnięcie deklaracji, nota o jej wycofaniu lub nowa deklaracja nie będzie miała żadnego wpływu na bieżące postępowanie przed sądem arbitrażowym lub Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, jeżeli strony sporu nie uzgodniły inaczej.
6. Jeżeli strony sporu nie przyjęły tej samej lub żadnej procedury, o której mowa w ustępie 2, oraz jeżeli nie były zdolne rozstrzygnąć swojego sporu w ciągu dwunastu miesięcy po skierowaniu notyfikacji jednej strony do drugiej o tym, że istnieje między nimi spór, wówczas zostanie on przedstawiony komisji pojednawczej, na prośbę którejkolwiek ze stron sporu. Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami. Procedury dodatkowe dotyczące komisji pojednawczej zostaną zawarte w załączniku, który będzie przyjęty przez Konferencję Stron nie później niż podczas jej drugiej sesji.

Artykuł 19

Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron.
2. Pierwsza sesja Konferencji Stron zostanie zwołana przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nie później niż w rok po wejściu w życie niniejszej konwencji. Następnie, w regularnych odstępach czasu, które zostaną określone przez Konferencję Stron, odbywać się będą jej zwykłe sesje.

3. Nadzwyczajne sesje Konferencji Stron będą odbywać się w takich terminach, jakie Konferencja Stron może uznać za konieczne, lub na pisemną prośbę którejkolwiek ze stron, pod warunkiem, że popiera ją co najmniej jedna trzecia stron.

4. Podczas swojej pierwszej sesji Konferencja Stron w drodze konsensusu uzgodni i przyjmie zasady postępowania i finansowania Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz postanowienia finansowe regulujące funkcjonowanie Sekretariatu.

5. Konferencja Stron dokonuje ciągłego przeglądu i oceny wdrażania niniejszej konwencji. Wypełnia funkcje przypisane jej przez konwencję i w tym celu:

a) ustanowi, zgodnie z wymaganiami ustępu 6, takie organy pomocnicze, jakie uważa za niezbędne dla wdrożenia niniejszej konwencji;

b) współpracuje, gdy to stosowne, z właściwymi organizacjami międzynarodowymi oraz z organami międzyrządowymi i pozarządowymi oraz

c) regularnie dokonuje przeglądu wszystkich informacji udostępnionych stronom, zgodnie z artykułem 15, w tym również efektywności stosowania artykułu 3 ustęp 2 litera b podpunkt iii;

d) rozpatruje i podejmuje wszelkie działania dodatkowe, których może wymagać osiągnięcie celów niniejszej konwencji.

6. Konferencja Stron, podczas swojej pierwszej sesji, ustanowi organ pomocniczy, pod nazwą Komitet do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych, dla potrzeb sprawowania funkcji przypisanych temu Komitetowi przez niniejszą konwencję. W tym zakresie:

a) zostaną powołani przez Konferencję Stron członkowie Komitetu do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych. Skład Komitetu będzie obejmował wyznaczonych przez rządy ekspertów do spraw oceny lub gospodarowania substancjami chemicznymi. Członkowie Komitetu zostaną wyznaczeni w oparciu o równomierny rozkład geograficzny;

b) Konferencja Stron podejmie decyzje odnośnie zakresu działania, organizacji i funkcjonowania Komitetu oraz

c) Komitet dołoży wszelkich starań w celu przyjmowania swoich zaleceń w drodze konsensusu. Jeżeli wyczerpano wszelkie starania na rzecz konsensusu, lecz go nie osiągnięto, zalecenie takie zostanie ostatecznie przyjęte większością dwóch trzecich głosów członków obecnych i głosujących.

7. Podczas swojej trzeciej sesji Konferencja Stron dokona oceny potrzeby dalszego stosowania procedury, o której mowa w artykule 3 ustęp 2 litera b, łącznie z rozpatrzeniem jej efektywności.

8. Organizacja Narodów Zjednoczonych, jej specjalistyczne agencje oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, jak również każde państwo niebędące stroną niniejszej konwencji mogą być reprezentowane na sesjach Konferencji Stron w charakterze obserwatorów. Do występowania w charakterze obserwatora może być także dopuszczony każdy organ lub agencja, zarówno krajowa, międzynarodowa, rządowa, jak i pozarządowa, która dysponuje kwalifikacjami w sprawach objętych niniejszą konwencją i która poinformowała Sekretariat o swoim życzeniu uczestniczenia w sesji Konferencji Stron jako obserwator, o ile co najmniej jedna trzecia stron nie wyrazi sprzeciwu. Dopuszczenie i uczestnictwo obserwatorów podlega zasadom postępowania przyjętym przez Konferencję Stron.

Artykuł 20

Sekretariat

1. Niniejszym ustanawia się Sekretariat.
2. Funkcje Sekretariatu będą następujące:
 - a) organizowanie sesji Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz świadczenie im wymaganych usług;
 - b) ułatwianie zapewnienia stronom, zwłaszcza stronom – krajom rozwijającym się oraz stronom – krajom dokonującym transformacji gospodarki, pomocy we wdrażaniu niniejszej konwencji na ich prośbę;
 - c) zapewnienie potrzebnej koordynacji z sekretariatami innych odpowiednich organów międzynarodowych;
 - d) opracowywanie i udostępnianie stronom okresowych raportów w oparciu o informacje uzyskane na podstawie artykułu 15 oraz inne dostępne informacje;
 - e) podejmowanie, pod ogólnym kierownictwem Konferencji Stron, takich działań administracyjnych i kontraktowych, jakie mogą być wymagane w skutecznym wypełnianiu jego funkcji oraz
 - f) pełnienie innych funkcji sekretariatu wyszczególnionych w niniejszej konwencji oraz wszelkich innych funkcji, jakie może określić Konferencja Stron.
3. Funkcje Sekretariatu na rzecz niniejszej konwencji będą pełnione przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych, o ile Konferencja Stron, większością trzech czwartych głosów stron obecnych i głosujących nie zadecyduje, aby funkcje Sekretariatu powierzyć innej organizacji międzynarodowej lub kilku takim organizacjom.

Artykuł 21

Poprawki do konwencji

1. Każda ze stron może proponować poprawki do niniejszej konwencji.
2. Poprawki do niniejszej konwencji będą przyjęte podczas sesji Konferencji Stron. Tekst każdej proponowanej poprawki zostanie przekazany stronom przez Sekretariat co najmniej sześć miesięcy przed sesją, na której zaproponuje się przyjęcie poprawki. Sekretariat przekaże również proponowane poprawki sygnatariuszom niniejszej konwencji oraz, do wiadomości, depozytariuszowi.
3. Strony dołożą wszelkich starań w celu osiągnięcia uzgodnienia każdej proponowanej poprawki do niniejszej konwencji w drodze konsensusu. Jeżeli wyczerpano wszelkie starania na rzecz konsensusu, lecz nie osiągnięto żadnego uzgodnienia, poprawka zostanie ostatecznie przyjęta większością trzech czwartych głosów stron obecnych i głosujących.
4. Poprawka zostanie przekazana przez depozytariusza wszystkim stronom do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.

5. Ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie poprawki zostanie notyfikowane depozytariuszowi na piśmie. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 3 wejdzie w życie dla stron, które ją przyjęły dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia przez co najmniej trzy czwarte stron. Następnie, poprawka wejdzie w życie dla każdej innej strony dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia przez tę stronę swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

Artykuł 22

Przyjęcie załączników i poprawki do nich

1. Załączniki do niniejszej konwencji stanowią jej integralną część i, jeżeli wyraźnie nie stanowi ona inaczej, odniesienie do niniejszej konwencji jest równoznaczne z odniesieniem do każdego z jej załączników.

2. Wszelkie dodatkowe załączniki będą ograniczać się do spraw proceduralnych, naukowych, technicznych lub administracyjnych.

3. Do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji stosuje się następującą procedurę:

a) dodatkowe załączniki będą zaproponowane i przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 21 ustęp 1, 2 i 3;

b) każda ze stron, która nie jest w stanie przyjąć dodatkowego załącznika, notyfikuje o tym depozytariusza na piśmie w ciągu jednego roku od daty powiadomienia jej przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika. Depozytariusz niezwłocznie powiadomi wszystkie strony o każdej takiej otrzymanej notyfikacji. Strona może w każdym czasie wycofać uprzednią notyfikację o nieakceptowaniu w odniesieniu do każdego dodatkowego załącznika i wtedy załącznik ten wejdzie w życie dla tej strony w sposób przewidziany postanowieniami litery c oraz

c) po upływie jednego roku od daty powiadomienia przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika, załącznik ten wejdzie w życie dla wszystkich stron, które nie przedłożyły notyfikacji, zgodnie z postanowieniami litery b.

4. Propozycja, przyjęcie i wejście w życie poprawek do załącznika A, B lub C, podlega tej samej procedurze, co propozycja, przyjęcie i wejście w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem, że poprawka do załącznika A, B lub C nie wejdzie w życie w odniesieniu do każdej strony, która złożyła deklarację dotyczącą poprawki do tych załączników, zgodnie z artykułem 25 ustęp 4, a w takim przypadku każda taka poprawka wejdzie w życie w odniesieniu do tej strony w dziewięćdziesiątym dniu po dniu złożenia przez nią u depozytariusza swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

5. Do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie poprawki do załącznika D, E lub F stosuje się następującą procedurę:

a) poprawki proponuje się zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 21 ustępy 1 i 2;

b) strony podejmują decyzje w sprawie poprawki do załącznika D, E lub F w drodze konsensusu oraz

c) depozytariusz bezzwłocznie powiadamia strony o decyzji wprowadzającej poprawkę do załącznika D, E lub F. Poprawka wchodzi w życie dla wszystkich stron w terminie określonym w decyzji.

6. Jeżeli dodatkowy załącznik lub poprawka do załącznika wiąże się z poprawką do niniejszej konwencji, taki dodatkowy załącznik lub poprawka do załącznika wejdzie w życie dopiero po wejściu w życie poprawki do niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Prawo głosu

1. Każda ze stron niniejszej konwencji dysponuje jednym głosem, z zastrzeżeniem postanowienia ustępu 2.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej, w sprawach podlegających jej kompetencjom, korzysta z prawa głosu dysponując liczbą głosów równą liczbie swoich państw członkowskich będących stronami niniejszej konwencji. Taka organizacja nie korzysta ze swojego prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich korzysta ze swojego prawa głosu i odwrotnie.

Artykuł 24

Podpisanie

Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu w Sztokholmie dla wszystkich państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej w dniu 23 maja 2001 roku oraz w siedzibie Narodów Zjednoczonych, w Nowym Jorku w dniach od 24 maja 2001 roku do 22 maja 2002 roku.

Artykuł 25

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa i przez regionalne organizacje integracji gospodarczej. Będzie ona otwarta do przystąpienia dla państw i dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej od następnego dnia po dniu zamknięcia konwencji do podpisu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zostaną złożone u depozytariusza.

2. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, stająca się stroną niniejszej konwencji, podczas gdy żadne z jej państw członkowskich nie jest jej stroną, będzie związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z konwencji. W przypadku takich organizacji, których jedno lub więcej państw członkowskich jest stronami niniejszej konwencji, organizacja ta i jej państwa członkowskie postanowią o swojej odnośnej odpowiedzialności za wykonywanie ich zobowiązań wynikających z konwencji. W takich przypadkach organizacja ta i jej państwa członkowskie nie korzystają jednocześnie z uprawnień wynikających z konwencji.

3. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, regionalna organizacja integracji gospodarczej zadeklaruje zakres swoich kompetencji odnośnie spraw, do których stosuje się niniejsza konwencja. Każda taka organizacja poinformuje również depozytariusza, który następnie poinformuje strony, o każdej modyfikacji zakresu jej kompetencji.

4. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, każda ze stron może zadeklarować, że w odniesieniu do niej, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu przez nią dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tej poprawki.

Artykuł 26

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po dniu złożenia pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. Dla każdego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, która ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi niniejszą konwencję bądź przystąpi do niej po złożeniu pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, konwencja ta wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia przez takie państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej swojego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

3. Dla celów ustępów 1 i 2, żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie liczony jako dodatkowy w stosunku do tych, które złożyły państwa członkowskie tej organizacji.

Artykuł 27

Zastrzeżenia

Do niniejszej konwencji nie przysługują żadne zastrzeżenia.

Artykuł 28

Wypowiedzenie

1. W każdym czasie, po trzech latach od wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do danej strony, strona ta może wypowiedzieć konwencję poprzez złożenie depozytariuszowi pisemnej notyfikacji.

2. Każde takie wypowiedzenie stanie się skuteczne po upływie jednego roku od daty otrzymania przez depozytariusza notyfikacji o wypowiedzeniu lub w każdym innym późniejszym terminie, jaki może być określony w notyfikacji o wypowiedzeniu.

Artykuł 29

Depozytariusz

Depozytariuszem niniejszej konwencji jest Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 30

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są równoważnie autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, będąc w tym celu należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Sztokholmie, dnia dwudziestego drugiego maja dwa tysiące pierwszego roku.

Załącznik A

ELIMINACJACzęść I

Substancja chemiczna	Działalność	Szczególne wyłączenie
Aldryna* CAS nr 309-00-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy
Chlordan* CAS nr 57-74-9	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w budynkach i zaporach Środek przeciwko termitom w nawierzchni dróg Dodatek do klejów stosowanych w sklejkach
Dieldryna* CAS nr 60-57-1	Produkcja	Brak
	Stosowanie	W zabiegach agrotechnicznych
Endryna* CAS nr 72-20-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Heptachlor* CAS 76-44-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w elementach konstrukcyjnych domów Środek przeciwko termitom stosowany pod ziemią Stosowany w obróbce drewna Stosowany w podziemnych rozdzielniach kabli
Heksachlorobenzen CAS nr 118-74-1	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Produkt pośredni w procesie produkcji Rozpuszczalnik w pestycydach Produkt pośredni w produkcji w zamkniętym systemie na ograniczonym terenie
Mireks* CAS nr 2385-85-5	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom
Toksafen* CAS nr 8001-35-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Polichlorowane bifenyle (PCB)*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Artykuły użytkowane zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;

- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi, która nie dotyczy substancji chemicznej, opatrzonej gwiazdką w kolumnie „Substancja chemiczna” w części I niniejszego załącznika, nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i użytkowania produktu pośredniego powstającego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie pewnych ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu pośredniego powstającego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, przekształcanego chemicznie podczas wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D, właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru systemu zamkniętego ograniczonego do danego terenu, w tym ilości każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja i użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja lub użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaże nowe powiadomienie do Sekretariatu, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;
- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4, z wyjątkiem użytkowania polichlorowanych bifenyli w artykułach będących w użytkowaniu, zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika, z którego to wyłączenia mogą korzystać wszystkie strony.

Część II. Polichlorowane bifenyly

Każda ze stron:

a) w celu wyeliminowania użytkowania polichlorowanych bifenyli w urządzeniach (np. transformatorach, kondensatorach i innych zbiornikach zawierających płynne zapasy) w terminie do 2025 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron, podejmie działania, zgodnie z następującymi priorytetami:

- (i) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 10 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów,

- (ii) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,05 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów,
- (iii) podjęcie starań w celu zidentyfikowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 0,05 litra;

b) zgodnie z priorytetami określonymi pod literą a, będzie promować następujące działania w celu zmniejszenia narażenia i ryzyka w ramach kontroli użytkowania polichlorowanych bifenyli:

- (i) użytkowanie wyłącznie w nienaruszonych i szczelnych urządzeniach i tylko na terenach, na których ryzyko uwolnienia do środowiska można ograniczyć do minimum i szybko wyeliminować,
- (ii) nieużytkowanie w urządzeniach na terenach związanych z produkcją lub przetwórstwem żywności lub pasz,
- (iii) w razie użytkowania na terenach zamieszkałych, w tym w szkołach i szpitalach, podjęcie wszelkich uzasadnionych środków ochrony przed awarią instalacji elektrycznej, mogącą spowodować pożar, oraz prowadzenie regularnych kontroli szczelności urządzeń;

c) niezależnie od postanowień artykułu 3 ustęp 2, zapewni, że urządzenia zawierające polichlorowane bifenyle, określone w literze a, nie będą eksportowane lub importowane z wyjątkiem przypadków przeznaczenia ich do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami;

d) z wyjątkiem czynności związanych z eksploatacją i obsługą urządzeń, nie zezwoli na odzysk w celu wtórnego użytkowania w innych urządzeniach cieczy zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli;

e) podejmie zdecydowane wysiłki mające doprowadzić do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami w zakresie cieczy zawierających polichlorowane bifenyle i urządzeń zanieczyszczonych polichlorowanymi bifenylami o ich zawartości powyżej 0,005 %, zgodnie z artykułem 6 ustęp 1, w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w 2028 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron;

f) niezależnie od zapisów uwagi w podpunkcie ii w części I niniejszego załącznika, podejmie starania zmierzające do zidentyfikowania innych artykułów zawierających powyżej 0,005 % polichlorowanych bifenyli (np. powłok ochronnych kabli, utwardzanej spoiny uszczelniającej i powierzchni malowanych przedmiotów) i ich zagospodarowania zgodnie z artykułem 6 ustęp 1;

g) przygotowuje, co pięć lat, raport o postępie w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli i przedłoży go Konferencji Stron, zgodnie z artykułem 15;

h) raporty określone w literze g będą, odpowiednio, rozpatrywane przez Konferencję Stron w jej przeglądach dotyczących polichlorowanych bifenyli. Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu postępu w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli, co pięć lat lub w innych terminach, odpowiednio, uwzględniając takie raporty.

Załącznik B

OGRANICZENIE

Część I

Substancja chemiczna	Działalność	Dopuszczalny cel lub szczególne wyłączenie
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenylo)etan) CAS nr 50-29-3	Produkcja	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkt pośredni w produkcji dikofolu Produkt pośredni
	Użytkowanie	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkcja dikofolu Produkt pośredni

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;
- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie lub dopuszczalny cel w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i wykorzystywania produktu przejściowego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu przejściowego przekształcanego chemicznie w czasie wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru zamkniętego procesu ograniczonego do danego terenu, w tym każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie

powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja lub użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja i użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaże do Sekretariatu nowe powiadomienie, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;

- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4.

Część II. DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenyl)etan

1. Produkcja i użytkowanie DDT zostanie wyeliminowane z wyjątkiem stron, które powiadomiły Sekretariat o zamiarze jego produkcji i/lub użytkowania. Niniejszym ustanawia się rejestr DDT, który będzie dostępny dla społeczeństwa. Sekretariat będzie prowadził rejestr DDT.

2. Każda ze stron produkująca i/lub użytkująca DDT ograniczy taką produkcję i/lub użytkowanie w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi użytkowania DDT, gdy lokalnie bezpieczne i skuteczne zamienniki nie są dla danej strony dostępne.

3. Jeżeli strona niewymieniona w rejestrze DDT ustala, że potrzebuje DDT w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, powiadamia o tym Sekretariat w możliwie najkrótszym terminie, aby ten mógł niezwłocznie dodać jej nazwę do rejestru DDT. Jednocześnie zawiadomi o tym Światową Organizację Zdrowia.

4. Co trzy lata, każda ze stron użytkująca DDT przekaże Sekretariatowi i Światowej Organizacji Zdrowia informacje o użytkowanej ilości, warunkach takiego użytkowania i jego znaczeniu dla strony w zakresie strategii zwalczania chorób, w formie, którą ustali Konferencja Stron w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia.

5. W celu zmniejszenia i ostatecznego wyeliminowania użytkowania DDT, Konferencja Stron zachęci:

a) każdą stronę użytkującą DDT do opracowania i wdrożenia planu działań jako elementu planu wdrażania, o którym mowa w artykule 7. Taki plan działań będzie obejmował:

- (i) opracowanie mechanizmów regulacyjnych i innych zapewniających, że użytkowanie DDT będzie ograniczone do zmniejszania wskaźnika zachorowań,
- (ii) wdrożenie odpowiednich zastępczych produktów, metod i strategii, w tym strategii zarządzania odpornością, aby zapewnić ciągłą efektywność tych zamienników,
- (iii) środki wzmacniające opiekę zdrowotną i zmniejszające zachorowalność;

b) strony, w ramach ich możliwości, do promowania prac badawczo-rozwojowych w zakresie bezpiecznych, zastępczych, chemicznych i niechemicznych produktów, metod i strategii dla stron użytkujących DDT, odpowiadających ich uwarunkowaniom krajowym i celom zmniejszenia ciężaru chorób dla ludzi i gospodarki. Wskaźniki promowane podczas rozpatrywania zamienników lub ich kombinacji będą obejmować zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i konsekwencje dla środowiska ze strony takich zamienników. Potencjalne zamienniki DDT zmniejszające zagrożenie ludzkiego zdrowia i środowiska oraz umożliwiające

kontrolę zachorowań zgodnie z uwarunkowaniami zainteresowanych stron będą wspierane wynikami monitoringu.

6. Wstępnie podczas swojej pierwszej sesji, a następnie, co najmniej co trzy lata, w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia, Konferencja Stron oceni dalszą potrzebę użytkowania DDT do zmniejszania wskaźnika zachorowań, na podstawie dostępnych informacji naukowych, technicznych, środowiskowych i ekonomicznych, dotyczących m.in.:

- a) produkcji i użytkowania DDT oraz warunków określonych w ustępie 2;
- b) dostępności, stosowności i wdrażania zamienników DDT, oraz
- c) postępu we wzmacnianiu zdolności państw w bezpiecznym przejściu na takie zamienniki.

7. Każda ze stron może w każdym czasie wycofać się z rejestru DDT, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie wejdzie w życie w dniu określonym w powiadomieniu.

Załącznik C

PRODUKCJA NIEZAMIERZONA

Część I. Trwałe zanieczyszczenia organiczne podlegające wymaganiom artykułu 5

Niniejszy załącznik stosuje się do następujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, jeżeli tworzą się one i są uwalniane w sposób niezamierzony ze źródeł antropogenicznych:

Substancja chemiczna
Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany (PCDD/PCDF)
Heksachlorobenzen (HCB) (CAS nr 118-74-1)
Polichlorowane bifenyly (PCB)

Część II. Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyly tworzą się i są uwalniane w sposób niezamierzony z procesów termicznych z udziałem substancji organicznych i chloru w wyniku niepełnego spalania lub reakcji chemicznych. Następujące kategorie źródeł przemysłowych mogą powodować względnie wysoki poziom powstawania i uwalniania tych substancji chemicznych do środowiska:

- a) spalarnie odpadów, w tym spalarnie współspalające odpady komunalne, niebezpieczne lub medyczne, albo osady ściekowe;
- b) piece cementowe spalające odpady niebezpieczne;
- c) produkcja masy papierniczej z zastosowaniem chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania;
- d) następujące procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym:
 - (i) wtórna produkcja miedzi,
 - (ii) spiekalnie w hutnictwie żelaza i stali,
 - (iii) wtórna produkcja aluminium,
 - (iv) wtórna produkcja cynku.

Część III. Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyly mogą również tworzyć się i być uwalniane w sposób niezamierzony między innymi z następujących kategorii źródeł:

- a) spalanie odpadów na otwartej przestrzeni, w tym palenie składowisk odpadów;

- b) procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym niewymienione w Części II;
- c) spalanie w sektorze komunalnym i mieszkaniowym;
- d) spalanie paliw kopalnych w kotłowniach komunalnych i przemysłowych;
- e) instalacje opalane drewnem i innymi rodzajami paliw z biomasy;
- f) określone procesy produkcji substancji chemicznych uwalniające powstałe w sposób niezamierzony trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza produkcja chlorofenoli i chloranilu;
- g) krematoria;
- h) pojazdy silnikowe, zwłaszcza spalające benzynę ołowiową;
- i) unieszkodliwianie tusz zwierzęcych;
- j) barwienie (chloranilem) i wykańczanie (poprzez ługowanie) tkanin i skór wyprawionych;
- k) strzępiarki rozdrabniające odpady powstałe w trakcie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- l) wylewanie kabli miedzianych;
- m) rafinerie przerabiające oleje odpadowe.

Część IV. Definicje

1. Dla celów niniejszego załącznika:

a) „polichlorowane bifenyly” oznacza związki aromatyczne tworzące się w taki sposób, że atomy wodoru w cząstce bifenyly (dwa pierścienie benzenowe połączone pojedynczym wiązaniem węgiel-węgiel) mogą być zastąpione przez maksymalnie dziesięć atomów chloru oraz

b) „polichlorowane dibenzo-p-dioksyny” i „polichlorowane dibenzofurany” są trójpierścieniowymi związkami aromatycznymi utworzonymi przez dwa pierścienie benzeny połączone przez dwa atomy tlenu w polichlorowanych dibenzo-p-dioksynach, a przez jeden atom tlenu i jedno wiązanie węgiel-węgiel w polichlorowanych dibenzofuranach oraz atomy wodoru, które mogą być zastąpione przez maksymalnie osiem atomów chloru.

2. W niniejszym załączniku toksyczność polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów wyraża się za pomocą równoważności toksycznej mierzącej względnie, dioksynopodobne działanie toksyczne różnych kongenerów polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenyli w porównaniu z 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioksyną. Wartości równoważników toksyczności stosowane dla celów niniejszej konwencji będą spójne z przyjętymi międzynarodowymi standardami, poczynając od przyjętych przez Światową Organizację Zdrowia w 1998 roku wartości równoważników toksyczności polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenyli dla ssaków. Stężenia wyraża się za pomocą równoważników toksyczności.

Część V. Ogólne zalecenia dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska

W części tej podano ogólne zalecenia dla stron dotyczące zapobiegania lub zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I

A. Ogólne działania zapobiegawcze w zakresie zarówno najlepszych dostępnych technik, jak i najlepszych praktyk ochrony środowiska

Za priorytetowe należy uznać rozpatrzenie sposobów zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w części I. Przydatne działania mogą obejmować:

- a) stosowanie technologii małoodpadowych;
- b) stosowanie mniej niebezpiecznych substancji;
- c) promowanie odzysku i recyklingu odpadów oraz substancji wytwarzanych i użytkowanych w czasie procesu;
- d) zastąpienie materiałów wsadowych będących trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi lub tam, gdzie istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy tymi materiałami, a uwolnieniami trwałych zanieczyszczeń organicznych z danego źródła;
- e) dobre programy utrzymania porządku i czystości w domach oraz programy prewencyjne;
- f) usprawnienie gospodarki odpadami w celu odejścia od praktyki otwartego i innego niekontrolowanego spalania odpadów, w tym palenia składowisk odpadów. Przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych zakładów unieszkodliwiania odpadów, należy wziąć pod uwagę rozwiązania zastępcze, np. działania mające na celu minimalizację wytwarzania odpadów komunalnych i medycznych, w tym odzysk zasobów, powtórne wykorzystanie, recykling, segregację odpadów i promowanie produktów wytwarzających mniej odpadów. Przy takim podejściu należy dokładnie rozważyć problemy zdrowia społecznego;
- g) minimalizowanie występowania tych substancji chemicznych w postaci zanieczyszczeń w produktach;
- h) unikanie stosowania chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania.

B. Najlepsze dostępne techniki

Celem koncepcji najlepszych dostępnych technik nie jest narzucenie jakiegóż konkretnej techniki lub technologii, lecz uwzględnienie charakterystyk technicznych rozważanej instalacji, jej położenia geograficznego i lokalnych warunków środowiskowych. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiednie techniki kontrolne w celu zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I są takie same. Pamiętając o prawdopodobnych kosztach i korzyściach danego rozwiązania oraz względach przezroczności i zapobiegania, określając najlepsze dostępne techniki szczególną uwagę należy zwrócić, ogólnie lub w konkretnych przypadkach, na następujące czynniki:

a) ogólne czynniki:

- (i) charakter, skutki i masa danych uwolnień: techniki mogą różnić się zależnie od wielkości źródła,
- (ii) terminy oddania do eksploatacji nowych lub istniejących instalacji,
- (iii) czas potrzebny na wprowadzenie najlepszych dostępnych technik,
- (iv) zużycie i charakter surowców wykorzystywanych w procesie oraz jego efektywność energetyczna,
- (v) potrzeba zapobiegania lub zmniejszenia do minimum ogólnego oddziaływania uwolnień na środowisko i zagrożeń dla niego,
- (vi) potrzeba zapobiegania awariom i zmniejszenia do minimum ich skutków dla środowiska,
- (vii) potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscach pracy,
- (viii) porównywalne procesy, urządzenia lub metody działania pomyślnie sprawdzone w skali przemysłowej,
- (ix) postęp technologiczny oraz zmiany poziomu wiedzy naukowej i zrozumienia;

b) ogólne działania na rzecz zmniejszania uwolnień: przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych instalacji lub znaczących modyfikacji istniejących instalacji, stosujących procesy uwalniające substancje chemiczne wymienione w niniejszym załączniku, należy przede wszystkim rozpatrywać zastępcze procesy, techniki lub praktyki o podobnej przydatności, które jednak pozwalają uniknąć tworzenia się i uwalniania takich substancji chemicznych. Przy określaniu najlepszych dostępnych technik w przypadkach budowy lub znaczącej modyfikacji takich instalacji, poza działaniami zapobiegawczymi przedstawionymi w sekcji A części V, można również wziąć pod uwagę następujące działania na rzecz zmniejszania uwolnień:

- (i) stosowanie udoskonalonych metod oczyszczania gazów odlotowych takich, jak utlenianie termiczne lub katalityczne, odpylenie lub adsorpcja,
- (ii) oczyszczanie pozostałości, ścieków, odpadów i osadów ściekowych, np. poprzez ich obróbkę termiczną, zobojętnianie lub procesy chemiczne prowadzące do ich detoksykacji,
- (iii) zmiany procesów, prowadzące do zmniejszenia lub wyeliminowania uwolnień takie, jak przejście do systemów zamkniętych,
- (iv) modyfikacja przebiegu procesów w celu usprawnienia spalania i zapobiegania tworzeniu się substancji chemicznych wymienionych w niniejszym załączniku, poprzez sterowanie takimi parametrami, jak temperatura spalania lub czas przetrzymywania w komorze spalania.

C. Najlepsze praktyki ochrony środowiska

Konferencja Stron może opracować wytyczne w zakresie najlepszych praktyk ochrony środowiska.

Załącznik D

WYMAGANIA INFORMACYJNE I KRYTERIA KWALIFIKACYJNE

1. Strona występująca z wnioskiem o umieszczenie substancji chemicznej w wykazach w załącznikach A, B i/lub C zidentyfikuje tę substancję w sposób opisany w literze a i dostarcza informacji o tej substancji oraz, tam gdzie to stosowne, o produktach jej przekształcenia, według kryteriów kwalifikacyjnych ustanowionych w punktach od litery b do litery e:

a) dane identyfikacyjne substancji:

- (i) nazwy, w tym nazwa lub nazwy handlowe, nazwa lub nazwy komercyjne i ich synonimy, numer rejestru Służby Abstraktów Chemicznych (CAS), nazwa nadana przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC), oraz
- (ii) budowa chemiczna, w tym, tam gdzie to stosowne, określenie izomerów, oraz struktura klasy chemicznej;

b) trwałość:

- (i) dowód na to, że okres połowicznego rozpadu tej substancji chemicznej w wodzie jest dłuższy niż dwa miesiące lub że połowiczny okres rozkładu w glebie jest dłuższy niż sześć miesięcy, lub że połowiczny okres rozkładu w osadach jest dłuższy niż sześć miesięcy, albo
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna jest w inny sposób wystarczająco trwała, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

c) biokumulacja:

- (i) dowód na to, że współczynnik biokoncentracji lub współczynnik bioakumulacji w organizmach wodnych wynosi dla tej substancji chemicznej powyżej 5000, lub w przypadku braku takich danych, że log Kow jest większy niż 5,
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna budzi niepokój z innych powodów, np. ze względu na wysoką biokumulację w innych gatunkach, wysoką toksyczność albo ekotoksyczność, lub
- (iii) wyniki monitoringu flory i fauny danego regionu, które wskazują, że potencjał biokumulacji tej substancji chemicznej jest wystarczający, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

d) potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości:

- (i) zmierzone poziomy tej substancji chemicznej w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień, które mogą budzić niepokój,
- (ii) wyniki monitoringu świadczące o tym, że przenoszenie tej substancji chemicznej w środowisku na dalekie odległości wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska, mogło nastąpić poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, lub

- (iii) właściwości wyznaczające los w środowisku i/lub wyniki badań modelowych, które dowodzą, że substancja ta ma potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień. W przypadku substancji, która w znacznym stopniu przenosi się w powietrzu, jej okres połowicznego rozpadu powinien wynosić powyżej dwóch dni, oraz

e) negatywne oddziaływanie:

- (i) dowody na negatywne oddziaływanie na ludzkie zdrowie lub środowisko, które uzasadniają rozpatrywanie tej substancji chemicznej w zakresie niniejszej konwencji, lub
- (ii) dane o toksyczności lub ekotoksyczności, które wskazują na potencjalne szkody dla ludzkiego zdrowia lub środowiska.

2. Strona występująca z wnioskiem przedstawi oświadczenie w sprawie powodów zaniepokojenia, włączając, tam gdzie to możliwe, porównanie danych o toksyczności lub ekotoksyczności z wykrytymi lub przewidywanymi poziomami substancji chemicznej, wynikającymi lub oszacowanymi na podstawie jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz krótkie oświadczenie wskazujące na potrzebę kontroli w skali globalnej.

3. Strona występująca z wnioskiem przekaze, w możliwie obszernym zakresie i stosownie do swoich możliwości, dodatkowe informacje uzasadniające potrzebę rozpatrzenia wniosku, zgodnie z artykułem 8 ustęp 6. Opracowując taki wniosek, strona może korzystać z wiedzy technicznej pochodzącej z dowolnego źródła.

Załącznik E

WYMAGANIA INFORMACYJNE W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA

Celem przeglądu jest ocena, czy substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na ludzkie zdrowie i/lub środowisko, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej. W tym celu, zostanie opracowany profil ryzyka, który następnie posłuży do dalszego opracowania i oceny informacji, o których mowa w załączniku D oraz będzie zawierał, w możliwie najszerszym zakresie, następujące rodzaje informacji:

a) źródła, a w tym, odpowiednio:

- (i) dane dotyczące produkcji, w tym wielkości i lokalizacji,
- (ii) sposoby użytkowania, oraz
- (iii) uwolnienia takie, jak zrzuty, straty i emisje;

b) ocenę zagrożeń dla rozważanego lub rozważanych odbiorców, z uwzględnieniem wzajemnych, toksycznych oddziaływań wielu substancji chemicznych;

c) los substancji chemicznej w środowisku, w tym dane i informacje o właściwościach chemicznych i fizycznych oraz trwałości substancji, a także o tym, jak właściwości te wiążą się z jej przeniesieniem w środowisku, przemieszczaniem wewnątrz elementów środowiska i pomiędzy nimi, degradacją i przemianą w inne substancje chemiczne. Wyznaczenie współczynnika biokoncentracji lub współczynnika biokumulacji będzie możliwe w oparciu o zmierzone wartości, z wyjątkiem przypadków, gdy uznaje się, że potrzebę tę spełniają wyniki monitoringu;

d) wyniki monitoringu;

e) ekspozycję na poziomie lokalnym, w szczególności jako wynik przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz informacje dotyczące dostępności biologicznej;

f) oceny ryzyka w skali krajowej i międzynarodowej, oceny lub profile ryzyka i informacje na etykietach oraz kwalifikacje zagrożeń, jeżeli są dostępne, oraz

g) status danej substancji chemicznej w ramach konwencji międzynarodowych.

Załącznik F

INFORMACJE Z ZAKRESU UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

Przy rozpatrywaniu substancji chemicznych, które mają być włączone do niniejszej konwencji, należy dokonać oceny możliwych środków kontroli, obejmujących pełny zakres wariantów, w tym zagospodarowanie i wyeliminowanie. W tym celu, powinny zostać przekazane odpowiednie informacje dotyczące problematyki społeczno-gospodarczej związanej z możliwymi środkami kontroli, które umożliwią podjęcie decyzji przez Konferencję Stron. Takie informacje w należytej mierze powinny odzwierciedlać zróżnicowane możliwości i warunki stron oraz powinny uwzględniać następujące zagadnienia podane w poniższej orientacyjnej liście:

a) skuteczność i wydajność środków kontroli w realizacji celów zmniejszania ryzyka:

- (i) wykonalność techniczna, oraz
- (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;

b) rozwiązania zastępcze (produkty i procesy):

- (i) wykonalność techniczna,
- (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne,
- (iii) skuteczność,
- (iv) ryzyko,
- (v) dostępność, oraz
- (vi) osiągalność;

c) pozytywne i/lub negatywne skutki dla społeczeństwa wynikające z wdrożenia możliwych środków kontroli:

- (i) zdrowie, w tym zdrowie społeczne, środowiskowe i pracownicze,
- (ii) rolnictwo, w tym hodowla wodna i leśnictwo;
- (iii) fauna i flora (różnorodność biologiczna),
- (iv) aspekty ekonomiczne,
- (v) dążenie do zrównoważonego rozwoju, oraz
- (vi) koszty społeczne;

d) implikacje w zakresie odpadów i ich usuwania (zwłaszcza w odniesieniu do przeterminowanych zapasów pestycydów oraz oczyszczania miejsc zanieczyszczonych):

- (i) wykonalność techniczna, oraz

(ii) koszt;

e) dostęp do informacji i edukacja społeczna,

f) stan kontroli i możliwości monitoringu, oraz

g) wszelkie działania kontrolne podjęte na poziomie krajowym i regionalnym, w tym zapewnienie informacji o rozwiązaniach zastępczych oraz innych odnośnych informacji z zakresu zarządzania ryzykiem.

Załącznik G¹

I. Procedura arbitrażowa

Procedura arbitrażowa dla celów artykułu 18 ustęp 2 litera a konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Strona może zainicjować wszczęcie postępowania arbitrażowego zgodnie z artykułem 18 konwencji w drodze pisemnej notyfikacji adresowanej do innej strony sporu. Do notyfikacji dołącza się pozew wraz z wszelkimi dokumentami pomocniczymi; notyfikacja określa przedmiot arbitrażu i wskazuje, w szczególności, te artykuły konwencji, których interpretacja lub stosowanie są przedmiotem sporu.
2. Strona pozywająca powiadamia Sekretariat, że strony poddają spór arbitrażowi zgodnie z artykułem 18. Powiadomieniu towarzyszy pisemna notyfikacja strony pozywającej, pozew oraz dokumenty pomocnicze, o których mowa w ustępie 1 powyżej. Sekretariat przekazuje tak otrzymaną informację wszystkim stronom.

Artykuł 2

1. Jeżeli spór został poddany arbitrażowi, zgodnie z artykułem 1 powyżej, ustanawia się sąd arbitrażowy. Składa się on z trzech członków.
2. Każda ze stron sporu wyznacza arbitra a dwóch tak wyznaczonych arbitrów powołuje za obopólną zgodą trzeciego arbitra, który staje się Prezesem sądu. Prezes sądu nie może być obywatelem żadnej ze stron sporu, zamieszkiwać na terytorium żadnej z tych stron, nie może być zatrudnionym przez żadną z nich, ani mieć do czynienia ze sprawą w żadnym innym charakterze.
3. W sporach między więcej niż dwiema stronami, strony mające ten sam interes wspólnie wyznaczają, w drodze porozumienia, jednego arbitra.
4. Wszelkie wakaty zostają uzupełnione w sposób przewidziany dla powoływania pierwotnego.
5. Jeżeli strony nie zgadzają się co do przedmiotu sporu, zanim Prezes sądu arbitrażowego zostanie powołany, sąd arbitrażowy określa przedmiot sprawy.

Artykuł 3

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od dnia, w którym strona pozwana otrzymała zawiadomienie o wszczęciu postępowania arbitrażowego, druga strona może o tym poinformować Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który dokona takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.
2. Jeżeli Prezes sądu arbitrażowego nie zostanie powołany w ciągu dwóch miesięcy od dnia wyznaczenia drugiego arbitra, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, wyznaczy Prezesa w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.

¹ Załącznik został przyjęty w dniu 6 maja 2005 r. przez Konferencję Stron decyzją SC-1/2 w sprawie rozstrzygania sporów.

Artykuł 4

Sąd arbitrażowy podejmuje swoje decyzje zgodnie z postanowieniami konwencji i prawa międzynarodowego.

Artykuł 5

Sąd arbitrażowy określa własne zasady postępowania, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

Artykuł 6

Sąd arbitrażowy może, na prośbę jednej ze stron, wskazać konieczne przejściowe środki zapobiegawcze.

Artykuł 7

Strony sporu ułatwiają prace sądu arbitrażowego, w szczególności wykorzystując wszelkie dostępne im środki:

- a) dostarczają mu wszelkie stosowne dokumenty, informacje i ułatwienia, a także
- b) umożliwiają mu, w przypadkach koniecznych, wezwanie świadków lub ekspertów oraz uzyskanie ich zeznań.

Artykuł 8

Strony i arbitrzy mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie podczas postępowania sądu arbitrażowego.

Artykuł 9

Jeżeli sąd arbitrażowy nie ustali inaczej, ze względu na szczególne okoliczności sprawy, wydatki sądu ponoszą strony sporu w równych częściach. Sąd prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przekazuje stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.

Artykuł 10

Strona, mająca interes o charakterze prawnym w przedmiocie sporu, która może ponieść skutki orzeczenia, może za zgodą sądu interweniować w trakcie postępowania.

Artykuł 11

Sąd może dokonać przesłuchania i określić roszczenia wzajemne wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

Artykuł 12

Decyzje sądu arbitrażowego, zarówno dotyczące procedury, jak i przedmiotu sprawy, podejmowane są większością głosów jego członków.

Artykuł 13

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawia się przed sądem arbitrażowym lub nie podejmie obrony swojego stanowiska, druga strona może wystąpić do sądu, aby kontynuował postępowanie i wydał swoje orzeczenie. Nieobecność strony lub brak obrony swojego stanowiska przez stronę nie stanowi przeszkody w postępowaniu.

2. Przed podjęciem swojej ostatecznej decyzji, sąd arbitrażowy musi być przekonany, że pozew jest solidnie oparty na faktach i prawie.

Artykuł 14

Sąd podejmuje swoją ostateczną decyzję w ciągu pięciu miesięcy od dnia, w którym się w pełni ukonstytuował, chyba że uzna za konieczne wydłużenie czasu o okres, który nie powinien przekroczyć kolejnych pięciu miesięcy.

Artykuł 15

Ostateczna decyzja sądu arbitrażowego powinna dotyczyć przedmiotu sporu i określać powody, na których jest ona oparta. Zawiera ona nazwiska członków uczestniczących oraz datę ostatecznej decyzji. Każdy członek sądu może dołączyć odrębną lub odmienną opinię do decyzji ostatecznej.

Artykuł 16

Orzeczenie jest wiążące dla stron sporu. Interpretacja konwencji podana w orzeczeniu jest również wiążąca dla strony interweniującej, zgodnie z artykułem 10 powyżej, w takim zakresie, jaki dotyczy spraw, w odniesieniu do których strona ta interweniuje. Orzeczenie nie podlega apelacji, chyba że strony sporu zgodzą się wcześniej na procedurę apelacyjną.

Artykuł 17

Wszelkie sprawy sporne, jakie mogą pojawić się między tymi, którzy związani są ostatecznym orzeczeniem zgodnie z artykułem 16 powyżej, w odniesieniu do interpretacji lub realizacji tego orzeczenia, mogą być przedłożone przez każdą ze stron do decyzji sądu arbitrażowego, który wydał orzeczenie.

II. Procedura pojednawcza

Procedura pojednawcza dla celów artykułu 18 ustęp 6 konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Prośba strony sporu, aby ustanowić komisję pojednawczą w konsekwencji postanowień artykułu 18 ustęp 6, kierowana jest na piśmie do Sekretariatu. Następnie Sekretariat informuje o tym fakcie, odpowiednio, wszystkie strony konwencji.
2. Komisja pojednawcza, jeżeli strony nie postanowią inaczej, składa się z trzech członków, po jednym wyznaczonym przez każdą zainteresowaną stronę oraz Prezesa wybranego wspólnie przez wyznaczonych członków.

Artykuł 2

W sporach z udziałem więcej niż dwóch stron, strony mające wspólny interes wyznaczają swoich członków komisji wspólnie w drodze porozumienia.

Artykuł 3

Jeżeli strony nie dokonają takiego wyznaczenia w ciągu dwóch miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia przez Sekretariat pisemnej prośby, o której mowa w artykule 1, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, dokonuje takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 4

Jeżeli Prezes komisji pojednawczej nie zostanie wybrany w ciągu dwóch miesięcy od wyboru drugiego członka komisji, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, powołuje Prezesa w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 5

1. Komisja pojednawcza, jeżeli strony sporu nie postanowią inaczej, określa własne zasady postępowania.
2. Strony oraz członkowie komisji mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie w trakcie postępowania komisji.

Artykuł 6

Komisja pojednawcza podejmuje swoje decyzje większością głosów swoich członków.

Artykuł 7

W ciągu dwunastu miesięcy od jej ustanowienia, Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami, dotyczącymi rozwiązania sporu, które strony powinny uwzględnić w dobrej wierze.

Artykuł 8

Wszelką rozbieżność, co do tego czy komisja pojednawcza posiada uprawnienie do rozstrzygania w przedłożonej jej sprawie, rozstrzyga komisja.

Artykuł 9

Wydatki komisji ponoszą strony sporu w proporcjach przez nie uzgodnionych. Komisja prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przedstawia stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.

Deklaracje w języku polskim i angielskim

Deklaracje

(deklaracje zostały złożone przy ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu, chyba że wskazano inaczej)

Argentyna

Deklaracja:

Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Republika Argentyńska oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla Argentyny dopiero po złożeniu przez nią dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do tych poprawek dotyczącego tejże poprawki.

Australia

Deklaracja:

„Zgodnie z artykułem 25(4) [Konwencji], Rząd Australii oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu australijskiego dokumentu ratyfikacyjnego dotyczącego tejże poprawki.”

Austria

Deklaracja:

„Republika Austrii oświadcza, zgodnie z artykułem 18 ustęp 2 Konwencji, że przyjmuje oba środki rozstrzygania sporów wymienione w ustępie 2 jako obowiązujące w odniesieniu do każdej strony przyjmującej obowiązek dotyczący jednego lub obu tych środków rozstrzygania sporów.”

Bahrajn

Deklaracje:

1. Arbitraż zgodnie z procedurami przyjętymi przez Konferencję Stron jest jedyną wiążącą procedurą dla Rządu Królestwa Bahrajnu w zakresie rozstrzygania każdego sporu dotyczącego interpretacji lub wdrażania Konwencji.
2. Każda poprawka do załączników A, B i C do Konwencji nie będzie wiążąca dla Królestwa Bahrajnu do czasu jej ratyfikacji zgodnie z przepisami konstytucyjnymi.

Belgia

Deklaracja złożona przy podpisywaniu:

„Niniejszy podpis jest wiążący również dla regionu Walonii, regionu Flandrii, oraz stołecznego regionu Brukseli.”

Botswana

Deklaracja:

„ ...Republika Botswany oświadcza, zgodnie z artykułem 25 (4), że w odniesieniu do niej, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla niej dopiero po złożeniu przez nią dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia w odniesieniu do takiej poprawki.

Kanada

Deklaracja:

„Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Kanada niniejszym oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla Kanady dopiero po złożeniu przez Kanadę, dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.”

Chiny

Deklaracja:

Zgodnie z postanowieniami artykułu 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, w odniesieniu do Chińskiej Republiki Ludowej, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.

Wspólnota Europejska

Deklaracja zgodnie z artykułem 25 (3):

„Wspólnota oświadcza, że zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego artykułem 175, posiada kompetencje przystępowania do międzynarodowych umów ekologicznych oraz wdrażania wynikających z nich zobowiązań, które przyczyniają się do wypełniania następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska,
- ochrony zdrowia ludzkiego,
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych,
- promowania działań na poziomie międzynarodowym w celu rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiskowych.

Ponadto, Wspólnota oświadcza, że przyjęła już instrumenty prawne wiążące dla jej państw członkowskich, obejmujące zagadnienia będące przedmiotem tej Konwencji, oraz przedłoży i odpowiednio zaktualizuje wykaz tych instrumentów prawnych Konferencji Stron zgodnie z artykułem 15 (1) Konwencji. Wspólnota jest odpowiedzialna za realizację tych zobowiązań wynikających z Konwencji, które objęte są obowiązującym prawem wspólnotowym.

Sprawowanie kompetencji Wspólnoty, ze względu na jej charakter, jest przedmiotem stałego rozwoju.”

Indie

Deklaracja:

„Każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie jedynie po złożeniu swego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.”

Liechtenstein

Deklaracja:

„Księstwo Liechtensteinu oświadcza, zgodnie z artykułem 18 ustęp 2 Konwencji, że przyjmuje oba środki rozstrzygania sporów wymienione w tym ustępie jako obowiązujące w odniesieniu do każdej strony przyjmującej obowiązek dotyczący jednego lub obu tych środków rozstrzygania sporów.”

Mauritius

Deklaracja:

„Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Republika Mauritiusu oświadcza, że wszelkie poprawki do załącznika A, B lub C wejdą w życie dla Republiki Mauritiusu dopiero po złożeniu przez Republikę Mauritiusu jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tychże poprawek.”

Mołdowa

Deklaracja:

Zgodnie z artykułem 18 ustęp 2 Konwencji, Republika Mołdowy przyjmuje oba środki rozstrzygania sporów wymienione w tym ustępie jako obowiązujące w odniesieniu do każdej strony, która przyjmuje ten sam obowiązek. Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla Republiki Mołdowy dopiero po złożeniu jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.

Mikronezja (Sfederowane Stany Mikronezji)

Deklaracja:

1. Sfederowane Stany Mikronezji oświadczają, że zgodnie z postanowieniami artykułu 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu przez Sfederowane Stany Mikronezji ich dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.
2. Sfederowane Stany Mikronezji oświadczają, że zgodnie z artykułem 18 ustęp 2 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych przyjmują oba środki rozstrzygnięcia sporów wymienione w tym ustępie jako obowiązujące w odniesieniu do każdej strony przyjmującej obowiązek dotyczący jednego lub obu tych środków rozstrzygnięcia sporów.

Słowacja

Deklaracja:

„Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Republika Słowacka niniejszym oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla Republiki Słowackiej dopiero po złożeniu przez Republikę Słowacką jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.”

Słowenia

Deklaracja:

„Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji, Republika Słowenii niniejszym oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu jej dokumentu ratyfikacyjnego dotyczącego tejże poprawki.”

Syryjska Arabska Republika

Deklaracja:

Ratyfikacja przez Syryjską Arabską Republikę niniejszej Konwencji w żadnym razie nie będzie oznaczała uznania Izraela ani też wejścia w jakiegokolwiek stosunki z Izraelem w kontekście postanowień tej Konwencji.

Vanuatu

Deklaracja:

„W odniesieniu do ustępu 4 artykułu 25 Konwencji, każda poprawka do załącznika A, B lub C będzie wiążąca dla Republiki Vanuatu dopiero po złożeniu jej dokumentu ratyfikacyjnego lub przystąpienia w odniesieniu do takich poprawek.”

Wenezuela (Boliwariańska Republika Wenezueli)

Deklaracja:

Zgodnie z artykułem 25 ustęp 4 Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Boliwariańska Republika Wenezueli oświadcza, że każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dla Boliwariańskiej Republiki Wenezueli dopiero po złożeniu przez nią jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia dotyczącego tejże poprawki.

ZA ZGODNOŚĆ TŁUMACZENIA Z ORYGINAŁEM

Declarations

(Unless otherwise indicated, the declarations were made upon ratification, acceptance, approval or accession)

Argentina

Declaration:

In accordance with article 25, paragraph 4 of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, the Republic of Argentina declares that any amendment to Annex A, B, or C shall enter into force for Argentina only after it has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

Australia

Declaration:

"In accordance with article 25 (4) [of the Convention], the Government of Australia declares that any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of Australia's instrument of ratification with respect thereto."

Austria

Declaration:

"The Republic of Austria declares in accordance with Article 18 paragraph 2 of the Convention that it accepts both of the means of dispute settlement mentioned in paragraph 2 as compulsory in relation to any party accepting an obligation concerning one or both of these means of dispute settlement."

Bahrain

Declarations:

1. Arbitration according to the procedures adopted by the Conference of States Parties is the only binding procedure for the Government of the Kingdom of Bahrain regarding resolving any dispute on the interpretation or implementation of the Convention.
2. Any amendment to the Convention annexes A, B and C will not be binding to the Kingdom of Bahrain unless it is ratified according to the constitutional rules.

Belgium

Declaration made upon signature:

"This signature engages also the Walloon region, the Flemish region, and the Brussels-Capital region."

Botswana

Declaration:

"... the Republic of Botswana declares pursuant to article 25 (4) that, with respect to it, any amendment to Annex A, B or C shall enter into force for it only after it has deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment."

Canada

Declaration:

"Pursuant to Article 25, paragraph 4, of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, Canada hereby declares that any amendment to Annex A, B or C shall enter into force for Canada only upon the deposit by Canada of its instrument of ratification, acceptance or approval with respect thereto."

China

Declaration:

In accordance with the provisions of article 25, paragraph 4 of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, with respect to the People's Republic of China, any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

European Community

Declaration in accordance with article 25 (3) :

"The Community declares that, in accordance with the Treaty establishing the European Community, and in particular article 175 thereof, it is competent for entering into international environmental agreements, and for implementing the obligations resulting therefrom, which contribute to the pursuit of the following objectives:

- Preserving, protecting and improving the quality of the environment,
- Protecting human health,
- Prudent and rational utilisation of natural resources,
- Promoting measures at international level to deal with regional or worldwide environmental problems.

Moreover, the Community declares that it has already adopted legal instruments, binding on its Member States, covering matters governed by this Convention, and will submit and update, as appropriate, a list of those legal instruments to the Conference of the Parties in accordance with article 15 (1) of the Convention.

The Community is responsible for the performance of those obligations resulting from the Convention which are covered by Community law in force.

The exercise of Community competence is, by its nature, subject to continuous development."

India

Declaration:

"Any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto."

Liechtenstein

Declaration:

"The Principality of Liechtenstein declares in accordance with Article 18 paragraph 2 of the Convention that it accepts both of the means of dispute settlement mentioned in this paragraph as compulsory in relation to any party accepting an obligation concerning one or both of these means of dispute settlement."

Mauritius

Declaration:

"Pursuant to Article 25, paragraph 4, of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, the Republic of Mauritius declares that any amendments to Annex A, B or C shall enter into force for the Republic of Mauritius only upon the deposit by the Republic of Mauritius of its instrument of Ratification, Acceptance, Approval or Accession with respect thereto."

Moldova

Declaration:

In accordance with article 18, paragraph 2 of the Convention, the Republic of Moldova accepts both of the means of dispute settlement mentioned in this paragraph as compulsory in relation to any party that accepts the same obligation.

Pursuant to article 25, paragraph 4, of the Convention, any amendment to Annex A, B or C shall enter into force for the Republic of Moldova only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval with respect thereto.

Micronesia (Federated States of)

Declaration:

1. The Federated States of Micronesia declares in accordance with the provisions of article 25, paragraph 4 of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, that any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of the Federated States of Micronesia's instrument of ratification, acceptance, approval or accession thereto.

2. The Federated States of Micronesia declares in accordance with Article 18, paragraph 2 of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants that it accepts both of the means of dispute

settlement mentioned in this paragraph as compulsory in relation to any party accepting an obligation concerning one or both of these means of dispute settlement.

Slovakia

Declaration:

"Pursuant to article 25, paragraph 4, of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, the Slovak Republic hereby declares that any amendment to Annex A, B or C shall enter into force for the Slovak Republic only upon the deposit by the Slovak Republic of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto."

Slovenia

Declaration:

"In accordance with article 25, paragraph 4 of the Convention, the Republic of Slovenia herewith declares, that any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification with respect thereto."

Syrian Arab Republic

Declaration:

The ratification of the Syrian Arab Republic to this Convention shall in no way signify the recognition of Israel or entail entry into any dealings with Israel in the context of the provisions of this Convention.

Vanuatu

Declaration:

"That in relation to paragraph 4 of Article 25 of the Convention, any amendment to Annex A, B or C shall bind the Republic of Vanuatu only upon its deposit of an instrument of ratification or accession with respect to such amendments."

Venezuela (Bolivarian Republic of)

Declaration:

In accordance with article 25, paragraph 4 of the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, the Bolivarian Republic of Venezuela declares that any amendment to Annex A, B, or C shall enter into force for the Bolivarian Republic of Venezuela only after it has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

STOCKHOLM CONVENTION ON PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS

The Parties to this Convention,

Recognizing that persistent organic pollutants possess toxic properties, resist degradation, bioaccumulate and are transported, through air, water and migratory species, across international boundaries and deposited far from their place of release, where they accumulate in terrestrial and aquatic ecosystems,

Aware of the health concerns, especially in developing countries, resulting from local exposure to persistent organic pollutants, in particular impacts upon women and, through them, upon future generations,

Acknowledging that the Arctic ecosystems and indigenous communities are particularly at risk because of the biomagnification of persistent organic pollutants and that contamination of their traditional foods is a public health issue,

Conscious of the need for global action on persistent organic pollutants,

Mindful of decision 19/13 C of 7 February 1997 of the Governing Council of the United Nations Environment Programme to initiate international action to protect human health and the environment through measures which will reduce and/or eliminate emissions and discharges of persistent organic pollutants,

Recalling the pertinent provisions of the relevant international environmental conventions, especially the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, and the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal including the regional agreements developed within the framework of its Article 11,

Recalling also the pertinent provisions of the Rio Declaration on Environment and Development and Agenda 21,

Acknowledging that precaution underlies the concerns of all the Parties and is embedded within this Convention,

Recognizing that this Convention and other international agreements in the field of trade and the environment are mutually supportive,

Reaffirming that States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental and developmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Taking into account the circumstances and particular requirements of developing countries, in particular the least developed among them, and countries with economies in transition, especially the need to strengthen their national capabilities for the management of chemicals, including through the transfer of technology, the provision of financial and technical assistance and the promotion of cooperation among the Parties,

Taking full account of the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States, adopted in Barbados on 6 May 1994,

Noting the respective capabilities of developed and developing countries, as well as the common but differentiated responsibilities of States as set forth in Principle 7 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the important contribution that the private sector and non-governmental organizations can make to achieving the reduction and/or elimination of emissions and discharges of persistent organic pollutants,

Underlining the importance of manufacturers of persistent organic pollutants taking responsibility for reducing adverse effects caused by their products and for providing information to users, Governments and the public on the hazardous properties of those chemicals,

Conscious of the need to take measures to prevent adverse effects caused by persistent organic pollutants at all stages of their life cycle,

Reaffirming Principle 16 of the Rio Declaration on Environment and Development which states that national authorities should endeavour to promote the internalization of environmental costs and the use of economic instruments, taking into account the approach that the polluter should, in principle, bear the cost of pollution, with due regard to the public interest and without distorting international trade and investment,

Encouraging Parties not having regulatory and assessment schemes for pesticides and industrial chemicals to develop such schemes,

Recognizing the importance of developing and using environmentally sound alternative processes and chemicals,

Determined to protect human health and the environment from the harmful impacts of persistent organic pollutants,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

Mindful of the precautionary approach as set forth in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development, the objective of this Convention is to protect human health and the environment from persistent organic pollutants.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

(a) "Party" means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;

(b) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention;

(c) "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 3

Measures to reduce or eliminate releases from intentional production and use

1. Each Party shall:

(a) Prohibit and/or take the legal and administrative measures necessary to eliminate:

(i) Its production and use of the chemicals listed in Annex A subject to the provisions of that Annex; and

(ii) Its import and export of the chemicals listed in Annex A in accordance with the provisions of paragraph 2; and

(b) Restrict its production and use of the chemicals listed in Annex B in accordance with the provisions of that Annex.

2. Each Party shall take measures to ensure:

(a) That a chemical listed in Annex A or Annex B is imported only:

- (i) For the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6; or
- (ii) For a use or purpose which is permitted for that Party under Annex A or Annex B;

(b) That a chemical listed in Annex A for which any production or use specific exemption is in effect or a chemical listed in Annex B for which any production or use specific exemption or acceptable purpose is in effect, taking into account any relevant provisions in existing international prior informed consent instruments, is exported only:

- (i) For the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6;
- (ii) To a Party which is permitted to use that chemical under Annex A or Annex B; or
- (iii) To a State not Party to this Convention which has provided an annual certification to the exporting Party. Such certification shall specify the intended use of the chemical and include a statement that, with respect to that chemical, the importing State is committed to:
 - a. Protect human health and the environment by taking the necessary measures to minimize or prevent releases;
 - b. Comply with the provisions of paragraph 1 of Article 6; and
 - c. Comply, where appropriate, with the provisions of paragraph 2 of Part II of Annex B.

The certification shall also include any appropriate supporting documentation, such as legislation, regulatory instruments, or administrative or policy guidelines. The exporting Party shall transmit the certification to the Secretariat within sixty days of receipt.

(c) That a chemical listed in Annex A, for which production and use specific exemptions are no longer in effect for any Party, is not exported from it except for the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6;

(d) For the purposes of this paragraph, the term "State not Party to this Convention" shall include, with respect to a particular chemical, a State or regional economic integration organization that has not agreed to be bound by the Convention with respect to that chemical.

3. Each Party that has one or more regulatory and assessment schemes for new pesticides or new industrial chemicals shall take measures to regulate with the aim of preventing the production and use of new pesticides or new industrial chemicals which, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, exhibit the characteristics of persistent organic pollutants.

4. Each Party that has one or more regulatory and assessment schemes for pesticides or industrial chemicals shall, where appropriate, take into consideration within these schemes the criteria in paragraph 1 of Annex D when conducting assessments of pesticides or industrial chemicals currently in use.

5. Except as otherwise provided in this Convention, paragraphs 1 and 2 shall not apply to quantities of a chemical to be used for laboratory-scale research or as a reference standard.

6. Any Party that has a specific exemption in accordance with Annex A or a specific exemption or an acceptable purpose in accordance with Annex B shall take appropriate measures to ensure that any production or use under such exemption or purpose is carried out in a manner that prevents or minimizes human exposure and release into the environment. For exempted uses or acceptable purposes that involve intentional release into the environment under conditions of normal use, such release shall be to the minimum extent necessary, taking into account any applicable standards and guidelines.

Article 4

Register of specific exemptions

1. A Register is hereby established for the purpose of identifying the Parties that have specific exemptions listed in Annex A or Annex B. It shall not identify Parties that make use of the provisions in Annex A or Annex B that may be exercised by all Parties. The Register shall be maintained by the Secretariat and shall be available to the public.

2. The Register shall include:

(a) A list of the types of specific exemptions reproduced from Annex A and Annex B;

(b) A list of the Parties that have a specific exemption listed under Annex A or Annex B; and

(c) A list of the expiry dates for each registered specific exemption.

3. Any State may, on becoming a Party, by means of a notification in writing to the Secretariat, register for one or more types of specific exemptions listed in Annex A or Annex B.

4. Unless an earlier date is indicated in the Register by a Party, or an extension is granted pursuant to paragraph 7, all registrations of specific exemptions shall expire five years after the date of entry into force of this Convention with respect to a particular chemical.

5. At its first meeting, the Conference of the Parties shall decide upon its review process for the entries in the Register.

6. Prior to a review of an entry in the Register, the Party concerned shall submit a report to the Secretariat justifying its continuing need for registration of that exemption. The report shall be circulated by the Secretariat to all Parties. The review of a registration shall be carried out on the basis of all available information. Thereupon, the Conference of the Parties may make such recommendations to the Party concerned as it deems appropriate.

7. The Conference of the Parties may, upon request from the Party concerned, decide to extend the expiry date of a specific exemption for a period of up to five years. In making its decision, the Conference of the Parties shall take due account of the special circumstances of the developing country Parties and Parties with economies in transition.

8. A Party may, at any time, withdraw an entry from the Register for a specific exemption upon written notification to the Secretariat. The withdrawal shall take effect on the date specified in the notification.

9. When there are no longer any Parties registered for a particular type of specific exemption, no new registrations may be made with respect to it.

Article 5

Measures to reduce or eliminate releases from unintentional production

Each Party shall at a minimum take the following measures to reduce the total releases derived from anthropogenic sources of each of the chemicals listed in Annex C, with the goal of their continuing minimization and, where feasible, ultimate elimination:

(a) Develop an action plan or, where appropriate, a regional or subregional action plan within two years of the date of entry into force of this Convention for it, and subsequently implement it as part of its implementation plan specified in Article 7, designed to identify, characterize and address the release of the chemicals listed in Annex C and to facilitate implementation of subparagraphs (b) to (e). The action plan shall include the following elements:

(i) An evaluation of current and projected releases, including the development and maintenance of source inventories and

release estimates, taking into consideration the source categories identified in Annex C;

- (ii) An evaluation of the efficacy of the laws and policies of the Party relating to the management of such releases;
- (iii) Strategies to meet the obligations of this paragraph, taking into account the evaluations in (i) and (ii);
- (iv) Steps to promote education and training with regard to, and awareness of, those strategies;
- (v) A review every five years of those strategies and of their success in meeting the obligations of this paragraph; such reviews shall be included in reports submitted pursuant to Article 15;
- (vi) A schedule for implementation of the action plan, including for the strategies and measures identified therein;

(b) Promote the application of available, feasible and practical measures that can expeditiously achieve a realistic and meaningful level of release reduction or source elimination;

(c) Promote the development and, where it deems appropriate, require the use of substitute or modified materials, products and processes to prevent the formation and release of the chemicals listed in Annex C, taking into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in Annex C and guidelines to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

(d) Promote and, in accordance with the implementation schedule of its action plan, require the use of best available techniques for new sources within source categories which a Party has identified as warranting such action in its action plan, with a particular initial focus on source categories identified in Part II of Annex C. In any case, the requirement to use best available techniques for new sources in the categories listed in Part II of that Annex shall be phased in as soon as practicable but no later than four years after the entry into force of the Convention for that Party. For the identified categories, Parties shall promote the use of best environmental practices. When applying best available techniques and best environmental practices, Parties should take into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in that Annex and guidelines on best available techniques and best environmental practices to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

(e) Promote, in accordance with its action plan, the use of best available techniques and best environmental practices:

- (i) For existing sources, within the source categories listed in Part II of Annex C and within source categories such as those in Part III of that Annex; and
- (ii) For new sources, within source categories such as those listed in Part III of Annex C which a Party has not addressed under subparagraph (d).

When applying best available techniques and best environmental practices, Parties should take into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in Annex C and guidelines on best available techniques and best environmental practices to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

- (f) For the purposes of this paragraph and Annex C:
 - (i) “Best available techniques” means the most effective and advanced stage in the development of activities and their methods of operation which indicate the practical suitability of particular techniques for providing in principle the basis for release limitations designed to prevent and, where that is not practicable, generally to reduce releases of chemicals listed in Part I of Annex C and their impact on the environment as a whole. In this regard:
 - (ii) “Techniques” includes both the technology used and the way in which the installation is designed, built, maintained, operated and decommissioned;
 - (iii) “Available” techniques means those techniques that are accessible to the operator and that are developed on a scale that allows implementation in the relevant industrial sector, under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and advantages; and
 - (iv) “Best” means most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole;
 - (v) “Best environmental practices” means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;
 - (vi) “New source” means any source of which the construction or substantial modification is commenced at least one year after the date of:
 - a. Entry into force of this Convention for the Party concerned; or

- b. Entry into force for the Party concerned of an amendment to Annex C where the source becomes subject to the provisions of this Convention only by virtue of that amendment.

(g) Release limit values or performance standards may be used by a Party to fulfill its commitments for best available techniques under this paragraph.

Article 6

Measures to reduce or eliminate releases from stockpiles and wastes

1. In order to ensure that stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B and wastes, including products and articles upon becoming wastes, consisting of, containing or contaminated with a chemical listed in Annex A, B or C, are managed in a manner protective of human health and the environment, each Party shall:

(a) Develop appropriate strategies for identifying:

- (i) Stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B; and
- (ii) Products and articles in use and wastes consisting of, containing or contaminated with a chemical listed in Annex A, B or C;

(b) Identify, to the extent practicable, stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B on the basis of the strategies referred to in subparagraph (a);

(c) Manage stockpiles, as appropriate, in a safe, efficient and environmentally sound manner. Stockpiles of chemicals listed either in Annex A or Annex B, after they are no longer allowed to be used according to any specific exemption specified in Annex A or any specific exemption or acceptable purpose specified in Annex B, except stockpiles which are allowed to be exported according to paragraph 2 of Article 3, shall be deemed to be waste and shall be managed in accordance with subparagraph (d);

(d) Take appropriate measures so that such wastes, including products and articles upon becoming wastes, are:

- (i) Handled, collected, transported and stored in an environmentally sound manner;
- (ii) Disposed of in such a way that the persistent organic pollutant content is destroyed or irreversibly transformed so that they do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants or

otherwise disposed of in an environmentally sound manner when destruction or irreversible transformation does not represent the environmentally preferable option or the persistent organic pollutant content is low, taking into account international rules, standards, and guidelines, including those that may be developed pursuant to paragraph 2, and relevant global and regional regimes governing the management of hazardous wastes;

- (iii) Not permitted to be subjected to disposal operations that may lead to recovery, recycling, reclamation, direct reuse or alternative uses of persistent organic pollutants; and
- (iv) Not transported across international boundaries without taking into account relevant international rules, standards and guidelines;

(e) Endeavour to develop appropriate strategies for identifying sites contaminated by chemicals listed in Annex A, B or C; if remediation of those sites is undertaken it shall be performed in an environmentally sound manner.

2. The Conference of the Parties shall cooperate closely with the appropriate bodies of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal to, inter alia:

(a) Establish levels of destruction and irreversible transformation necessary to ensure that the characteristics of persistent organic pollutants as specified in paragraph 1 of Annex D are not exhibited;

(b) Determine what they consider to be the methods that constitute environmentally sound disposal referred to above; and

(c) Work to establish, as appropriate, the concentration levels of the chemicals listed in Annexes A, B and C in order to define the low persistent organic pollutant content referred to in paragraph 1 (d) (ii).

Article 7

Implementation plans

1. Each Party shall:

(a) Develop and endeavour to implement a plan for the implementation of its obligations under this Convention;

(b) Transmit its implementation plan to the Conference of the Parties within two years of the date on which this Convention enters into force for it; and

(c) Review and update, as appropriate, its implementation plan on a periodic basis and in a manner to be specified by a decision of the Conference of the Parties.

2. The Parties shall, where appropriate, cooperate directly or through global, regional and subregional organizations, and consult their national stakeholders, including women's groups and groups involved in the health of children, in order to facilitate the development, implementation and updating of their implementation plans.

3. The Parties shall endeavour to utilize and, where necessary, establish the means to integrate national implementation plans for persistent organic pollutants in their sustainable development strategies where appropriate.

Article 8

Listing of chemicals in Annexes A, B and C

1. A Party may submit a proposal to the Secretariat for listing a chemical in Annexes A, B and/or C. The proposal shall contain the information specified in Annex D. In developing a proposal, a Party may be assisted by other Parties and/or by the Secretariat.

2. The Secretariat shall verify whether the proposal contains the information specified in Annex D. If the Secretariat is satisfied that the proposal contains the information so specified, it shall forward the proposal to the Persistent Organic Pollutants Review Committee.

3. The Committee shall examine the proposal and apply the screening criteria specified in Annex D in a flexible and transparent way, taking all information provided into account in an integrative and balanced manner.

4. If the Committee decides that:

(a) It is satisfied that the screening criteria have been fulfilled, it shall, through the Secretariat, make the proposal and the evaluation of the Committee available to all Parties and observers and invite them to submit the information specified in Annex E; or

(b) It is not satisfied that the screening criteria have been fulfilled, it shall, through the Secretariat, inform all Parties and observers and make the proposal and the evaluation of the Committee available to all Parties and the proposal shall be set aside.

5. Any Party may resubmit a proposal to the Committee that has been set aside by the Committee pursuant to paragraph 4. The resubmission may include any concerns of the Party as well as a justification for additional consideration by the Committee. If, following this procedure, the Committee again sets the proposal aside, the Party may challenge the decision of the Committee and the Conference of

the Parties shall consider the matter at its next session. The Conference of the Parties may decide, based on the screening criteria in Annex D and taking into account the evaluation of the Committee and any additional information provided by any Party or observer, that the proposal should proceed.

6. Where the Committee has decided that the screening criteria have been fulfilled, or the Conference of the Parties has decided that the proposal should proceed, the Committee shall further review the proposal, taking into account any relevant additional information received, and shall prepare a draft risk profile in accordance with Annex E. It shall, through the Secretariat, make that draft available to all Parties and observers, collect technical comments from them and, taking those comments into account, complete the risk profile.

7. If, on the basis of the risk profile conducted in accordance with Annex E, the Committee decides:

(a) That the chemical is likely as a result of its long-range environmental transport to lead to significant adverse human health and/or environmental effects such that global action is warranted, the proposal shall proceed. Lack of full scientific certainty shall not prevent the proposal from proceeding. The Committee shall, through the Secretariat, invite information from all Parties and observers relating to the considerations specified in Annex F. It shall then prepare a risk management evaluation that includes an analysis of possible control measures for the chemical in accordance with that Annex; or

(b) That the proposal should not proceed, it shall, through the Secretariat, make the risk profile available to all Parties and observers and set the proposal aside.

8. For any proposal set aside pursuant to paragraph 7 (b), a Party may request the Conference of the Parties to consider instructing the Committee to invite additional information from the proposing Party and other Parties during a period not to exceed one year. After that period and on the basis of any information received, the Committee shall reconsider the proposal pursuant to paragraph 6 with a priority to be decided by the Conference of the Parties. If, following this procedure, the Committee again sets the proposal aside, the Party may challenge the decision of the Committee and the Conference of the Parties shall consider the matter at its next session. The Conference of the Parties may decide, based on the risk profile prepared in accordance with Annex E and taking into account the evaluation of the Committee and any additional information provided by any Party or observer, that the proposal should proceed. If the Conference of the Parties decides that the proposal shall proceed, the Committee shall then prepare the risk management evaluation.

9. The Committee shall, based on the risk profile referred to in paragraph 6 and the risk management evaluation referred to in paragraph 7 (a) or paragraph 8, recommend whether the chemical should be considered by the Conference of the

Parties for listing in Annexes A, B and/or C. The Conference of the Parties, taking due account of the recommendations of the Committee, including any scientific uncertainty, shall decide, in a precautionary manner, whether to list the chemical, and specify its related control measures, in Annexes A, B and/or C.

Article 9

Information exchange

1. Each Party shall facilitate or undertake the exchange of information relevant to:
 - (a) The reduction or elimination of the production, use and release of persistent organic pollutants; and
 - (b) Alternatives to persistent organic pollutants, including information relating to their risks as well as to their economic and social costs.
2. The Parties shall exchange the information referred to in paragraph 1 directly or through the Secretariat.
3. Each Party shall designate a national focal point for the exchange of such information.
4. The Secretariat shall serve as a clearing-house mechanism for information on persistent organic pollutants, including information provided by Parties, intergovernmental organizations and non-governmental organizations.
5. For the purposes of this Convention, information on health and safety of humans and the environment shall not be regarded as confidential. Parties that exchange other information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

Article 10

Public information, awareness and education

1. Each Party shall, within its capabilities, promote and facilitate:
 - (a) Awareness among its policy and decision makers with regard to persistent organic pollutants;
 - (b) Provision to the public of all available information on persistent organic pollutants, taking into account paragraph 5 of Article 9;
 - (c) Development and implementation, especially for women, children and the least educated, of educational and public awareness programmes on persistent organic pollutants, as well as on their health and environmental effects and on their alternatives;

(d) Public participation in addressing persistent organic pollutants and their health and environmental effects and in developing adequate responses, including opportunities for providing input at the national level regarding implementation of this Convention;

(e) Training of workers, scientists, educators and technical and managerial personnel;

(f) Development and exchange of educational and public awareness materials at the national and international levels; and

(g) Development and implementation of education and training programmes at the national and international levels.

2. Each Party shall, within its capabilities, ensure that the public has access to the public information referred to in paragraph 1 and that the information is kept up-to-date.

3. Each Party shall, within its capabilities, encourage industry and professional users to promote and facilitate the provision of the information referred to in paragraph 1 at the national level and, as appropriate, subregional, regional and global levels.

4. In providing information on persistent organic pollutants and their alternatives, Parties may use safety data sheets, reports, mass media and other means of communication, and may establish information centres at national and regional levels.

5. Each Party shall give sympathetic consideration to developing mechanisms, such as pollutant release and transfer registers, for the collection and dissemination of information on estimates of the annual quantities of the chemicals listed in Annex A, B or C that are released or disposed of.

Article 11

Research, development and monitoring

1. The Parties shall, within their capabilities, at the national and international levels, encourage and/or undertake appropriate research, development, monitoring and cooperation pertaining to persistent organic pollutants and, where relevant, to their alternatives and to candidate persistent organic pollutants, including on their:

- (a) Sources and releases into the environment;
- (b) Presence, levels and trends in humans and the environment;
- (c) Environmental transport, fate and transformation;
- (d) Effects on human health and the environment;

- (e) Socio-economic and cultural impacts;
- (f) Release reduction and/or elimination; and
- (g) Harmonized methodologies for making inventories of generating sources and analytical techniques for the measurement of releases.

2. In undertaking action under paragraph 1, the Parties shall, within their capabilities:

(a) Support and further develop, as appropriate, international programmes, networks and organizations aimed at defining, conducting, assessing and financing research, data collection and monitoring, taking into account the need to minimize duplication of effort;

(b) Support national and international efforts to strengthen national scientific and technical research capabilities, particularly in developing countries and countries with economies in transition, and to promote access to, and the exchange of, data and analyses;

(c) Take into account the concerns and needs, particularly in the field of financial and technical resources, of developing countries and countries with economies in transition and cooperate in improving their capability to participate in the efforts referred to in subparagraphs (a) and (b);

(d) Undertake research work geared towards alleviating the effects of persistent organic pollutants on reproductive health;

(e) Make the results of their research, development and monitoring activities referred to in this paragraph accessible to the public on a timely and regular basis; and

(f) Encourage and/or undertake cooperation with regard to storage and maintenance of information generated from research, development and monitoring.

Article 12

Technical assistance

1. The Parties recognize that rendering of timely and appropriate technical assistance in response to requests from developing country Parties and Parties with economies in transition is essential to the successful implementation of this Convention.

2. The Parties shall cooperate to provide timely and appropriate technical assistance to developing country Parties and Parties with economies in transition, to assist them, taking into account their particular needs, to develop and strengthen their capacity to implement their obligations under this Convention.

3. In this regard, technical assistance to be provided by developed country Parties, and other Parties in accordance with their capabilities, shall include, as appropriate and as mutually agreed, technical assistance for capacity-building relating to implementation of the obligations under this Convention. Further guidance in this regard shall be provided by the Conference of the Parties.

4. The Parties shall establish, as appropriate, arrangements for the purpose of providing technical assistance and promoting the transfer of technology to developing country Parties and Parties with economies in transition relating to the implementation of this Convention. These arrangements shall include regional and subregional centres for capacity-building and transfer of technology to assist developing country Parties and Parties with economies in transition to fulfil their obligations under this Convention. Further guidance in this regard shall be provided by the Conference of the Parties.

5. The Parties shall, in the context of this Article, take full account of the specific needs and special situation of least developed countries and small island developing states in their actions with regard to technical assistance.

Article 13

Financial resources and mechanisms

1. Each Party undertakes to provide, within its capabilities, financial support and incentives in respect of those national activities that are intended to achieve the objective of this Convention in accordance with its national plans, priorities and programmes.

2. The developed country Parties shall provide new and additional financial resources to enable developing country Parties and Parties with economies in transition to meet the agreed full incremental costs of implementing measures which fulfill their obligations under this Convention as agreed between a recipient Party and an entity participating in the mechanism described in paragraph 6. Other Parties may also on a voluntary basis and in accordance with their capabilities provide such financial resources. Contributions from other sources should also be encouraged. The implementation of these commitments shall take into account the need for adequacy, predictability, the timely flow of funds and the importance of burden sharing among the contributing Parties.

3. Developed country Parties, and other Parties in accordance with their capabilities and in accordance with their national plans, priorities and programmes, may also provide and developing country Parties and Parties with economies in transition avail themselves of financial resources to assist in their implementation of this Convention through other bilateral, regional and multilateral sources or channels.

4. The extent to which the developing country Parties will effectively implement their commitments under this Convention will depend on the effective

implementation by developed country Parties of their commitments under this Convention relating to financial resources, technical assistance and technology transfer. The fact that sustainable economic and social development and eradication of poverty are the first and overriding priorities of the developing country Parties will be taken fully into account, giving due consideration to the need for the protection of human health and the environment.

5. The Parties shall take full account of the specific needs and special situation of the least developed countries and the small island developing states in their actions with regard to funding.

6. A mechanism for the provision of adequate and sustainable financial resources to developing country Parties and Parties with economies in transition on a grant or concessional basis to assist in their implementation of the Convention is hereby defined. The mechanism shall function under the authority, as appropriate, and guidance of, and be accountable to the Conference of the Parties for the purposes of this Convention. Its operation shall be entrusted to one or more entities, including existing international entities, as may be decided upon by the Conference of the Parties. The mechanism may also include other entities providing multilateral, regional and bilateral financial and technical assistance. Contributions to the mechanism shall be additional to other financial transfers to developing country Parties and Parties with economies in transition as reflected in, and in accordance with, paragraph 2.

7. Pursuant to the objectives of this Convention and paragraph 6, the Conference of the Parties shall at its first meeting adopt appropriate guidance to be provided to the mechanism and shall agree with the entity or entities participating in the financial mechanism upon arrangements to give effect thereto. The guidance shall address, inter alia:

(a) The determination of the policy, strategy and programme priorities, as well as clear and detailed criteria and guidelines regarding eligibility for access to and utilization of financial resources including monitoring and evaluation on a regular basis of such utilization;

(b) The provision by the entity or entities of regular reports to the Conference of the Parties on adequacy and sustainability of funding for activities relevant to the implementation of this Convention;

(c) The promotion of multiple-source funding approaches, mechanisms and arrangements;

(d) The modalities for the determination in a predictable and identifiable manner of the amount of funding necessary and available for the implementation of this Convention, keeping in mind that the phasing out of persistent organic pollutants might require sustained funding, and the conditions under which that amount shall be periodically reviewed; and

(e) The modalities for the provision to interested Parties of assistance with needs assessment, information on available sources of funds and on funding patterns in order to facilitate coordination among them.

8. The Conference of the Parties shall review, not later than its second meeting and thereafter on a regular basis, the effectiveness of the mechanism established under this Article, its ability to address the changing needs of the developing country Parties and Parties with economies in transition, the criteria and guidance referred to in paragraph 7, the level of funding as well as the effectiveness of the performance of the institutional entities entrusted to operate the financial mechanism. It shall, based on such review, take appropriate action, if necessary, to improve the effectiveness of the mechanism, including by means of recommendations and guidance on measures to ensure adequate and sustainable funding to meet the needs of the Parties.

Article 14

Interim financial arrangements

The institutional structure of the Global Environment Facility, operated in accordance with the Instrument for the Establishment of the Restructured Global Environment Facility, shall, on an interim basis, be the principal entity entrusted with the operations of the financial mechanism referred to in Article 13, for the period between the date of entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties, or until such time as the Conference of the Parties decides which institutional structure will be designated in accordance with Article 13. The institutional structure of the Global Environment Facility should fulfill this function through operational measures related specifically to persistent organic pollutants taking into account that new arrangements for this area may be needed.

Article 15

Reporting

1. Each Party shall report to the Conference of the Parties on the measures it has taken to implement the provisions of this Convention and on the effectiveness of such measures in meeting the objectives of the Convention.

2. Each Party shall provide to the Secretariat:

(a) Statistical data on its total quantities of production, import and export of each of the chemicals listed in Annex A and Annex B or a reasonable estimate of such data; and

(b) To the extent practicable, a list of the States from which it has imported each such substance and the States to which it has exported each such substance.

3. Such reporting shall be at periodic intervals and in a format to be decided by the Conference of the Parties at its first meeting.

Article 16

Effectiveness evaluation

1. Commencing four years after the date of entry into force of this Convention, and periodically thereafter at intervals to be decided by the Conference of the Parties, the Conference shall evaluate the effectiveness of this Convention.

2. In order to facilitate such evaluation, the Conference of the Parties shall, at its first meeting, initiate the establishment of arrangements to provide itself with comparable monitoring data on the presence of the chemicals listed in Annexes A, B and C as well as their regional and global environmental transport. These arrangements:

(a) Should be implemented by the Parties on a regional basis when appropriate, in accordance with their technical and financial capabilities, using existing monitoring programmes and mechanisms to the extent possible and promoting harmonization of approaches;

(b) May be supplemented where necessary, taking into account the differences between regions and their capabilities to implement monitoring activities; and

(c) Shall include reports to the Conference of the Parties on the results of the monitoring activities on a regional and global basis at intervals to be specified by the Conference of the Parties.

3. The evaluation described in paragraph 1 shall be conducted on the basis of available scientific, environmental, technical and economic information, including:

(a) Reports and other monitoring information provided pursuant to paragraph 2;

(b) National reports submitted pursuant to Article 15; and

(c) Non-compliance information provided pursuant to the procedures established under Article 17.

Article 17

Non-compliance

The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, develop and approve procedures and institutional mechanisms for determining non-compliance with the provisions of this Convention and for the treatment of Parties found to be in non-compliance.

Article 18

Settlement of disputes

1. Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the depositary that, with respect to any dispute concerning the interpretation or application of the Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Arbitration in accordance with procedures to be adopted by the Conference of the Parties in an annex as soon as practicable;

(b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedure referred to in paragraph 2 (a).

4. A declaration made pursuant to paragraph 2 or paragraph 3 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the depositary.

5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall not in any way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same or any procedure pursuant to paragraph 2, and if they have not been able to settle their dispute within twelve months following notification by one party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The conciliation commission shall render a report with recommendations. Additional procedures relating to the conciliation commission shall be included in an annex to be adopted by the Conference of the Parties no later than at its second meeting.

Article 19

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.

2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme no later than

one year after the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be decided by the Conference.

3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party provided that it is supported by at least one third of the Parties.

4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.

5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by the Convention and, to this end, shall:

(a) Establish, further to the requirements of paragraph 6, such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of the Convention;

(b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies; and

(c) Regularly review all information made available to the Parties pursuant to Article 15, including consideration of the effectiveness of paragraph 2 (b) (iii) of Article 3;

(d) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of the Convention.

6. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, establish a subsidiary body to be called the Persistent Organic Pollutants Review Committee for the purposes of performing the functions assigned to that Committee by this Convention. In this regard:

(a) The members of the Persistent Organic Pollutants Review Committee shall be appointed by the Conference of the Parties. Membership of the Committee shall consist of government-designated experts in chemical assessment or management. The members of the Committee shall be appointed on the basis of equitable geographical distribution;

(b) The Conference of the Parties shall decide on the terms of reference, organization and operation of the Committee; and

(c) The Committee shall make every effort to adopt its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no consensus reached, such recommendation shall as a last resort be adopted by a two-thirds majority vote of the members present and voting.

7. The Conference of the Parties shall, at its third meeting, evaluate the continued need for the procedure contained in paragraph 2 (b) of Article 3, including consideration of its effectiveness.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, qualified in matters covered by the Convention, and which has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 20

Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.
2. The functions of the Secretariat shall be:
 - (a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;
 - (b) To facilitate assistance to the Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;
 - (c) To ensure the necessary coordination with the secretariats of other relevant international bodies;
 - (d) To prepare and make available to the Parties periodic reports based on information received pursuant to Article 15 and other available information;
 - (e) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
 - (f) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.
3. The secretariat functions for this Convention shall be performed by the Executive Director of the United Nations Environment Programme, unless the Conference of the Parties decides, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other international organizations.

Article 21

Amendments to the Convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.
2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to this Convention and, for information, to the depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting.
4. The amendment shall be communicated by the depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.
5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three-fourths of the Parties. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 22

Adoption and amendment of annexes

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.
2. Any additional annexes shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:
 - (a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1, 2 and 3 of Article 21;
 - (b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the depositary, in writing, within one year from the date of communication by the depositary of the adoption of the additional annex. The depositary shall without

delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a previous notification of non-acceptance in respect of any additional annex, and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c); and

(c) On the expiry of one year from the date of the communication by the depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for all Parties that have not submitted a notification in accordance with the provisions of subparagraph (b).

4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to Annex A, B or C shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention, except that an amendment to Annex A, B or C shall not enter into force with respect to any Party that has made a declaration with respect to amendment to those Annexes in accordance with paragraph 4 of Article 25, in which case any such amendment shall enter into force for such a Party on the ninetieth day after the date of deposit with the depositary of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment.

5. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of an amendment to Annex D, E or F:

(a) Amendments shall be proposed according to the procedure in paragraphs 1 and 2 of Article 21;

(b) The Parties shall take decisions on an amendment to Annex D, E or F by consensus; and

(c) A decision to amend Annex D, E or F shall forthwith be communicated to the Parties by the depositary. The amendment shall enter into force for all Parties on a date to be specified in the decision.

6. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

Article 23

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.

2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an

organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

Article 24

Signature

This Convention shall be open for signature at Stockholm by all States and regional economic integration organizations on 23 May 2001, and at the United Nations Headquarters in New York from 24 May 2001 to 22 May 2002.

Article 25

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification in the extent of its competence.

4. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may declare that, with respect to it, any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

Article 26

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For the purpose of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 28

Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon the expiry of one year from the date of receipt by the depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

Article 29

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Convention.

Article 30

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Stockholm on this twenty-second day of May, two thousand and one.

Annex A
ELIMINATION
Part I

Chemical	Activity	Specific exemption
Aldrin* CAS No: 309-00-2	Production	None
	Use	Local ectoparasiticide Insecticide
Chlordane* CAS No: 57-74-9	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Local ectoparasiticide Insecticide Termiticide Termiticide in buildings and dams Termiticide in roads Additive in plywood adhesives
Dieldrin* CAS No: 60-57-1	Production	None
	Use	In agricultural operations
Endrin* CAS No: 72-20-8	Production	None
	Use	None
Heptachlor* CAS No: 76-44-8	Production	None
	Use	Termiticide Termiticide in structures of houses Termiticide (subterranean) Wood treatment In use in underground cable boxes
Hexachlorobenzene CAS No: 118-74-1	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Intermediate Solvent in pesticide Closed system site limited intermediate
Mirex* CAS No: 2385-85-5	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Termiticide
Toxaphene* CAS No: 8001-35-2	Production	None
	Use	None
Polychlorinated Biphenyls (PCB)*	Production	None
	Use	Articles in use in accordance with the provisions of Part II of this Annex

Notes:

- (i) Except as otherwise specified in this Convention, quantities of a chemical occurring as unintentional trace contaminants in products and articles shall not be considered to be listed in this Annex;
- (ii) This note shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Quantities of a chemical occurring as constituents of articles manufactured or already in use before or on the date of entry into force of the relevant obligation with respect to that chemical, shall not be considered as listed in this Annex, provided that a Party has notified the Secretariat that a particular type of article remains in use within that Party. The Secretariat shall make such notifications publicly available;
- (iii) This note, which does not apply to a chemical that has an asterisk following its name in the Chemical column in Part I of this Annex, shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Given that no significant quantities of the chemical are expected to reach humans and the environment during the production and use of a closed-system site-limited intermediate, a Party, upon notification to the Secretariat, may allow the production and use of quantities of a chemical listed in this Annex as a closed-system site-limited intermediate that is chemically transformed in the manufacture of other chemicals that, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants. This notification shall include information on total production and use of such chemical or a reasonable estimate of such information and information regarding the nature of the closed-system site-limited process including the amount of any non-transformed and unintentional trace contamination of the persistent organic pollutant-starting material in the final product. This procedure applies except as otherwise specified in this Annex. The Secretariat shall make such notifications available to the Conference of the Parties and to the public. Such production or use shall not be considered a production or use specific exemption. Such production and use shall cease after a ten-year period, unless the Party concerned submits a new notification to the Secretariat, in which case the period will be extended for an additional ten years unless the Conference of the Parties, after a review of the production and use decides otherwise. The notification procedure can be repeated;

- (iv) **All the specific exemptions in this Annex may be exercised by Parties that have registered exemptions in respect of them in accordance with Article 4 with the exception of the use of polychlorinated biphenyls in articles in use in accordance with the provisions of Part II of this Annex, which may be exercised by all Parties.**

Part II

Polychlorinated biphenyls

Each Party shall:

(a) With regard to the elimination of the use of polychlorinated biphenyls in equipment (e.g. transformers, capacitors or other receptacles containing liquid stocks) by 2025, subject to review by the Conference of the Parties, take action in accordance with the following priorities:

- (i) Make determined efforts to identify, label and remove from use equipment containing greater than 10 per cent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 5 litres;
- (ii) Make determined efforts to identify, label and remove from use equipment containing greater than 0.05 per cent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 5 litres;
- (iii) Endeavour to identify and remove from use equipment containing greater than 0.005 percent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 0.05 litres;

(b) Consistent with the priorities in subparagraph (a), promote the following measures to reduce exposures and risk to control the use of polychlorinated biphenyls:

- (i) Use only in intact and non-leaking equipment and only in areas where the risk from environmental release can be minimised and quickly remedied;
- (ii) Not use in equipment in areas associated with the production or processing of food or feed;
- (iii) When used in populated areas, including schools and hospitals, all reasonable measures to protect from electrical failure which could result in a fire, and regular inspection of equipment for leaks;

(c) Notwithstanding paragraph 2 of Article 3, ensure that equipment containing polychlorinated biphenyls, as described in subparagraph (a), shall not be exported or imported except for the purpose of environmentally sound waste management;

(d) Except for maintenance and servicing operations, not allow recovery for the purpose of reuse in other equipment of liquids with polychlorinated biphenyls content above 0.005 per cent;

(e) Make determined efforts designed to lead to environmentally sound waste management of liquids containing polychlorinated biphenyls and equipment contaminated with polychlorinated biphenyls having a polychlorinated biphenyls content above 0.005 per cent, in accordance with paragraph 1 of Article 6, as soon as possible but no later than 2028, subject to review by the Conference of the Parties;

(f) In lieu of note (ii) in Part I of this Annex, endeavour to identify other articles containing more than 0.005 per cent polychlorinated biphenyls (e.g. cable-sheaths, cured caulk and painted objects) and manage them in accordance with paragraph 1 of Article 6;

(g) Provide a report every five years on progress in eliminating polychlorinated biphenyls and submit it to the Conference of the Parties pursuant to Article 15;

(h) The reports described in subparagraph (g) shall, as appropriate, be considered by the Conference of the Parties in its reviews relating to polychlorinated biphenyls. The Conference of the Parties shall review progress towards elimination of polychlorinated biphenyls at five year intervals or other period, as appropriate, taking into account such reports.

Annex B
RESTRICTION
Part I

Chemical	Activity	Acceptable purpose or specific exemption
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis (4-chlorophenyl)ethane) CAS No: 50-29-3	Production	<u>Acceptable purpose:</u> Disease vector control use in accordance with Part II of this Annex <u>Specific exemption:</u> Intermediate in production of dicofol Intermediate
	Use	<u>Acceptable purpose:</u> Disease vector control in accordance with Part II of this Annex <u>Specific exemption:</u> Production of dicofol Intermediate

Notes:

- (i) Except as otherwise specified in this Convention, quantities of a chemical occurring as unintentional trace contaminants in products and articles shall not be considered to be listed in this Annex;
- (ii) This note shall not be considered as a production and use acceptable purpose or specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Quantities of a chemical occurring as constituents of articles manufactured or already in use before or on the date of entry into force of the relevant obligation with respect to that chemical, shall not be considered as listed in this Annex, provided that a Party has notified the Secretariat that a particular type of article remains in use within that Party. The Secretariat shall make such notifications publicly available;
- (iii) This note shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Given that no significant quantities of the chemical are expected to reach humans and the environment during the production and use of a closed-system site-limited intermediate, a Party, upon notification to the Secretariat, may

allow the production and use of quantities of a chemical listed in this Annex as a closed-system site-limited intermediate that is chemically transformed in the manufacture of other chemicals that, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants. This notification shall include information on total production and use of such chemical or a reasonable estimate of such information and information regarding the nature of the closed-system site-limited process including the amount of any non-transformed and unintentional trace contamination of the persistent organic pollutant-starting material in the final product. This procedure applies except as otherwise specified in this Annex. The Secretariat shall make such notifications available to the Conference of the Parties and to the public. Such production or use shall not be considered a production or use specific exemption. Such production and use shall cease after a ten-year period, unless the Party concerned submits a new notification to the Secretariat, in which case the period will be extended for an additional ten years unless the Conference of the Parties, after a review of the production and use decides otherwise. The notification procedure can be repeated;

- (iv) All the specific exemptions in this Annex may be exercised by Parties that have registered in respect of them in accordance with Article 4.

Part II

DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorophenyl)ethane)

1. The production and use of DDT shall be eliminated except for Parties that have notified the Secretariat of their intention to produce and/or use it. A DDT Register is hereby established and shall be available to the public. The Secretariat shall maintain the DDT Register.

2. Each Party that produces and/or uses DDT shall restrict such production and/or use for disease vector control in accordance with the World Health Organization recommendations and guidelines on the use of DDT and when locally safe, effective and affordable alternatives are not available to the Party in question.

3. In the event that a Party not listed in the DDT Register determines that it requires DDT for disease vector control, it shall notify the Secretariat as soon as possible in order to have its name added forthwith to the DDT Register. It shall at the same time notify the World Health Organization.

4. Every three years, each Party that uses DDT shall provide to the Secretariat and the World Health Organization information on the amount used, the conditions of such use and its relevance to that Party's disease management strategy, in a format to be decided by the Conference of the Parties in consultation with the World Health Organization.

5. With the goal of reducing and ultimately eliminating the use of DDT, the Conference of the Parties shall encourage:

(a) Each Party using DDT to develop and implement an action plan as part of the implementation plan specified in Article 7. That action plan shall include:

- (i) Development of regulatory and other mechanisms to ensure that DDT use is restricted to disease vector control;
- (ii) Implementation of suitable alternative products, methods and strategies, including resistance management strategies to ensure the continuing effectiveness of these alternatives;
- (iii) Measures to strengthen health care and to reduce the incidence of the disease.

(b) The Parties, within their capabilities, to promote research and development of safe alternative chemical and non-chemical products, methods and strategies for Parties using DDT, relevant to the conditions of those countries and with the goal of decreasing the human and economic burden of disease. Factors to be promoted when considering alternatives or combinations of alternatives shall include the human health risks and environmental implications of such alternatives. Viable alternatives to DDT shall pose less risk to human health and the

environment, be suitable for disease control based on conditions in the Parties in question and be supported with monitoring data.

6. Commencing at its first meeting, and at least every three years thereafter, the Conference of the Parties shall, in consultation with the World Health Organization, evaluate the continued need for DDT for disease vector control on the basis of available scientific, technical, environmental and economic information, including:

(a) The production and use of DDT and the conditions set out in paragraph 2;

(b) The availability, suitability and implementation of the alternatives to DDT; and

(c) Progress in strengthening the capacity of countries to transfer safely to reliance on such alternatives.

7. A Party may, at any time, withdraw its name from the DDT Registry upon written notification to the Secretariat. The withdrawal shall take effect on the date specified in the notification.

Annex C

UNINTENTIONAL PRODUCTION

Part I: Persistent organic pollutants subject to the requirements of Article 5

This Annex applies to the following persistent organic pollutants when formed and released unintentionally from anthropogenic sources:

Chemical
Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans (PCDD/PCDF) Hexachlorobenzene (HCB) (CAS No: 118-74-1) Polychlorinated biphenyls (PCB)

Part II: Source categories

Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans, hexachlorobenzene and polychlorinated biphenyls are unintentionally formed and released from thermal processes involving organic matter and chlorine as a result of incomplete combustion or chemical reactions. The following industrial source categories have the potential for comparatively high formation and release of these chemicals to the environment:

- (a) Waste incinerators, including co-incinerators of municipal, hazardous or medical waste or of sewage sludge;
- (b) Cement kilns firing hazardous waste;
- (c) Production of pulp using elemental chlorine or chemicals generating elemental chlorine for bleaching;
- (d) The following thermal processes in the metallurgical industry:
 - (i) Secondary copper production;
 - (ii) Sinter plants in the iron and steel industry;
 - (iii) Secondary aluminium production;
 - (iv) Secondary zinc production.

Part III: Source categories

Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans, hexachlorobenzene and polychlorinated biphenyls may also be unintentionally formed and released from the following source categories, including:

- (a) Open burning of waste, including burning of landfill sites;
- (b) Thermal processes in the metallurgical industry not mentioned in Part II;
- (c) Residential combustion sources;
- (d) Fossil fuel-fired utility and industrial boilers;
- (e) Firing installations for wood and other biomass fuels;
- (f) Specific chemical production processes releasing unintentionally formed persistent organic pollutants, especially production of chlorophenols and chloranil;
- (g) Crematoria;
- (h) Motor vehicles, particularly those burning leaded gasoline;
- (i) Destruction of animal carcasses;
- (j) Textile and leather dyeing (with chloranil) and finishing (with alkaline extraction);
- (k) Shredder plants for the treatment of end of life vehicles;
- (l) Smouldering of copper cables;
- (m) Waste oil refineries.

Part IV: Definitions

1. For the purposes of this Annex:

(a) "Polychlorinated biphenyls" means aromatic compounds formed in such a manner that the hydrogen atoms on the biphenyl molecule (two benzene rings bonded together by a single carbon-carbon bond) may be replaced by up to ten chlorine atoms; and

(b) "Polychlorinated dibenzo-p-dioxins" and "polychlorinated dibenzofurans" are tricyclic, aromatic compounds formed by two benzene rings connected by two oxygen atoms in polychlorinated dibenzo-p-dioxins and by one oxygen atom and one carbon-carbon bond in polychlorinated dibenzofurans and the hydrogen atoms of which may be replaced by up to eight chlorine atoms.

2. In this Annex, the toxicity of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans is expressed using the concept of toxic equivalency which measures the relative dioxin-like toxic activity of different congeners of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans and coplanar polychlorinated biphenyls in

comparison to 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin. The toxic equivalent factor values to be used for the purposes of this Convention shall be consistent with accepted international standards, commencing with the World Health Organization 1998 mammalian toxic equivalent factor values for polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans and coplanar polychlorinated biphenyls. Concentrations are expressed in toxic equivalents.

**Part V: General guidance on best available techniques
and best environmental practices**

This Part provides general guidance to Parties on preventing or reducing releases of the chemicals listed in Part I.

**A. General prevention measures relating to
both best available techniques and best
environmental practices**

Priority should be given to the consideration of approaches to prevent the formation and release of the chemicals listed in Part I. Useful measures could include:

- (a) The use of low-waste technology;
- (b) The use of less hazardous substances;
- (c) The promotion of the recovery and recycling of waste and of substances generated and used in a process;
- (d) Replacement of feed materials which are persistent organic pollutants or where there is a direct link between the materials and releases of persistent organic pollutants from the source;
- (e) Good housekeeping and preventive maintenance programmes;
- (f) Improvements in waste management with the aim of the cessation of open and other uncontrolled burning of wastes, including the burning of landfill sites. When considering proposals to construct new waste disposal facilities, consideration should be given to alternatives such as activities to minimize the generation of municipal and medical waste, including resource recovery, reuse, recycling, waste separation and promoting products that generate less waste. Under this approach, public health concerns should be carefully considered;
- (g) Minimization of these chemicals as contaminants in products;
- (h) Avoiding elemental chlorine or chemicals generating elemental chlorine for bleaching.

B. Best available techniques

The concept of best available techniques is not aimed at the prescription of any specific technique or technology, but at taking into account the technical characteristics of the installation concerned, its geographical location and the local environmental conditions. Appropriate control techniques to reduce releases of the chemicals listed in Part I are in general the same. In determining best available techniques, special consideration should be given, generally or in specific cases, to the following factors, bearing in mind the likely costs and benefits of a measure and consideration of precaution and prevention:

- (a) General considerations:
 - (i) The nature, effects and mass of the releases concerned: techniques may vary depending on source size;
 - (ii) The commissioning dates for new or existing installations;
 - (iii) The time needed to introduce the best available technique;
 - (iv) The consumption and nature of raw materials used in the process and its energy efficiency;
 - (v) The need to prevent or reduce to a minimum the overall impact of the releases to the environment and the risks to it;
 - (vi) The need to prevent accidents and to minimize their consequences for the environment;
 - (vii) The need to ensure occupational health and safety at workplaces;
 - (viii) Comparable processes, facilities or methods of operation which have been tried with success on an industrial scale;
 - (ix) Technological advances and changes in scientific knowledge and understanding.

(b) General release reduction measures: When considering proposals to construct new facilities or significantly modify existing facilities using processes that release chemicals listed in this Annex, priority consideration should be given to alternative processes, techniques or practices that have similar usefulness but which avoid the formation and release of such chemicals. In cases where such facilities will be constructed or significantly modified, in addition to the prevention measures outlined in section A of Part V the following reduction measures could also be considered in determining best available techniques:

- (i) Use of improved methods for flue-gas cleaning such as thermal or catalytic oxidation, dust precipitation, or adsorption;

- (ii) Treatment of residuals, wastewater, wastes and sewage sludge by, for example, thermal treatment or rendering them inert or chemical processes that detoxify them;
- (iii) Process changes that lead to the reduction or elimination of releases, such as moving to closed systems;
- (iv) Modification of process designs to improve combustion and prevent formation of the chemicals listed in this Annex, through the control of parameters such as incineration temperature or residence time.

C. Best environmental practices

The Conference of the Parties may develop guidance with regard to best environmental practices.

Annex D

INFORMATION REQUIREMENTS AND SCREENING CRITERIA

1. A Party submitting a proposal to list a chemical in Annexes A, B and/or C shall identify the chemical in the manner described in subparagraph (a) and provide the information on the chemical, and its transformation products where relevant, relating to the screening criteria set out in subparagraphs (b) to (e):

(a) Chemical identity:

- (i) Names, including trade name or names, commercial name or names and synonyms, Chemical Abstracts Service (CAS) Registry number, International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) name; and
- (ii) Structure, including specification of isomers, where applicable, and the structure of the chemical class;

(b) Persistence:

- (i) Evidence that the half-life of the chemical in water is greater than two months, or that its half-life in soil is greater than six months, or that its half-life in sediment is greater than six months; or
- (ii) Evidence that the chemical is otherwise sufficiently persistent to justify its consideration within the scope of this Convention;

(c) Bio-accumulation:

- (i) Evidence that the bio-concentration factor or bio-accumulation factor in aquatic species for the chemical is greater than 5,000 or, in the absence of such data, that the log K_{ow} is greater than 5;
- (ii) Evidence that a chemical presents other reasons for concern, such as high bio-accumulation in other species, high toxicity or ecotoxicity; or
- (iii) Monitoring data in biota indicating that the bio-accumulation potential of the chemical is sufficient to justify its consideration within the scope of this Convention;

(d) Potential for long-range environmental transport:

- (i) Measured levels of the chemical in locations distant from the sources of its release that are of potential concern;

- (ii) Monitoring data showing that long-range environmental transport of the chemical, with the potential for transfer to a receiving environment, may have occurred via air, water or migratory species; or
- (iii) Environmental fate properties and/or model results that demonstrate that the chemical has a potential for long-range environmental transport through air, water or migratory species, with the potential for transfer to a receiving environment in locations distant from the sources of its release. For a chemical that migrates significantly through the air, its half-life in air should be greater than two days; and

(e) Adverse effects:

- (i) Evidence of adverse effects to human health or to the environment that justifies consideration of the chemical within the scope of this Convention; or
- (ii) Toxicity or ecotoxicity data that indicate the potential for damage to human health or to the environment.

2. The proposing Party shall provide a statement of the reasons for concern including, where possible, a comparison of toxicity or ecotoxicity data with detected or predicted levels of a chemical resulting or anticipated from its long-range environmental transport, and a short statement indicating the need for global control.

3. The proposing Party shall, to the extent possible and taking into account its capabilities, provide additional information to support the review of the proposal referred to in paragraph 6 of Article 8. In developing such a proposal, a Party may draw on technical expertise from any source.

Annex E

INFORMATION REQUIREMENTS FOR THE RISK PROFILE

The purpose of the review is to evaluate whether the chemical is likely, as a result of its long-range environmental transport, to lead to significant adverse human health and/or environmental effects, such that global action is warranted. For this purpose, a risk profile shall be developed that further elaborates on, and evaluates, the information referred to in Annex D and includes, as far as possible, the following types of information:

- (a) Sources, including as appropriate:
 - (i) Production data, including quantity and location;
 - (ii) Uses; and
 - (iii) Releases, such as discharges, losses and emissions;
- (b) Hazard assessment for the endpoint or endpoints of concern, including a consideration of toxicological interactions involving multiple chemicals;
- (c) Environmental fate, including data and information on the chemical and physical properties of a chemical as well as its persistence and how they are linked to its environmental transport, transfer within and between environmental compartments, degradation and transformation to other chemicals. A determination of the bio-concentration factor or bio-accumulation factor, based on measured values, shall be available, except when monitoring data are judged to meet this need;
- (d) Monitoring data;
- (e) Exposure in local areas and, in particular, as a result of long-range environmental transport, and including information regarding bio-availability;
- (f) National and international risk evaluations, assessments or profiles and labelling information and hazard classifications, as available; and
- (g) Status of the chemical under international conventions.

Annex F

INFORMATION ON SOCIO-ECONOMIC CONSIDERATIONS

An evaluation should be undertaken regarding possible control measures for chemicals under consideration for inclusion in this Convention, encompassing the full range of options, including management and elimination. For this purpose, relevant information should be provided relating to socio-economic considerations associated with possible control measures to enable a decision to be taken by the Conference of the Parties. Such information should reflect due regard for the differing capabilities and conditions among the Parties and should include consideration of the following indicative list of items:

(a) Efficacy and efficiency of possible control measures in meeting risk reduction goals:

- (i) Technical feasibility; and
- (ii) Costs, including environmental and health costs;

(b) Alternatives (products and processes):

- (i) Technical feasibility;
- (ii) Costs, including environmental and health costs;
- (iii) Efficacy;
- (iv) Risk;
- (v) Availability; and
- (vi) Accessibility;

(c) Positive and/or negative impacts on society of implementing possible control measures:

- (i) Health, including public, environmental and occupational health;
- (ii) Agriculture, including aquaculture and forestry;
- (iii) Biota (biodiversity);
- (iv) Economic aspects;
- (v) Movement towards sustainable development; and
- (vi) Social costs;

(d) Waste and disposal implications (in particular, obsolete stocks of pesticides and clean-up of contaminated sites):

- (i) Technical feasibility; and
- (ii) Cost;

- (e) Access to information and public education;
- (f) Status of control and monitoring capacity; and
- (g) Any national or regional control actions taken, including information on alternatives, and other relevant risk management information.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/695/08/DP/jk

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektów

- a) *ustawy o ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie w dniu 22 maja 2001 r. i*
- b) *uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, sporządzonej w Sztokholmie w dniu 22 maja 2001 r., do ratyfikacji,*

wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonymi projektami: ustawy (pismo sygn. RM-10-193-07, nowy tekst) oraz uchwały (pismo sygn. RM-111-338-07, nowy tekst), uprzejmie informuję, że nie zgłaszam uwag.

Jednocześnie, odnosząc się do umowy międzynarodowej, której projekty ustawy oraz uchwały Rady Ministrów dotyczą, pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedłożona umowa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych

Pan Maciej Nowicki
Minister Środowiska

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW
2008-04-02